

Het Amsterdamse dierbeleid

EEN KRITISCHE BLIK VAN DE INWONERS

Auteurs

Luca Stolze
Thom Brouwer

Hogeschool Van Hall Larenstein, Leeuwarden

Gemeente Amsterdam

**van hall
larenstein**
university of applied sciences

Het Amsterdamse dierbeleid

Een kritische blik van de inwoners

Onderzoekers

Brouwer, Thom (studentnummer 000001095)

Student aan de Hogeschool Van Hall Larenstein, opleiding: Diermanagement

Texelstroom 11

1771 HN Wieringerwerf

Tel: 06-12587579

Stolze, Luca (studentnummer 000004601)

Studente aan de Hogeschool Van Hall Larenstein, opleiding: Diermanagement

Bakkerstraat 21

1611CS Bovenkarspel

Tel: 06-43470998

Hogeschool Van Hall Larenstein

Bezoekadres: Agora 1, 8934 CJ Leeuwarden

Postadres: Postbus 1528, 8901 BV Leeuwarden

Tel: 058-2846100

Onderwijsbegeleiders

Eerste begeleider: Bart van Oost

Tweede begeleider: Hans Bezuijen

Onafhankelijke beoordelaar: André Feenstra

Opdrachtgever

Gemeente Amsterdam, Cluster Ruimte & Economie, Afdeling Ruimte & Duurzaamheid

Bezoekadres: Weesperstraat 113, 1018 VN Amsterdam

Ad Wagemakers

Niek Krouwel

8 oktober 2018, Leeuwarden

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie 'Het Amsterdamse dierbeleid. Een kritische blik van de inwoners'. Het onderzoek is uitgevoerd voor de gemeente Amsterdam. Dit onderzoek is opgezet in het kader van ons afstuderen aan de opleiding Diermanagement aan de Hogeschool Van Hall Larenstein te Leeuwarden. Het onderzoek heeft plaatsgevonden van maart tot en met oktober 2018.

Bij deze willen wij graag Niek Krouwel en Ad Wagemakers bedanken voor het omarmen van het onderzoeksvoorstel. Wij zijn dankbaar voor de ondersteuning en de duidelijke begeleiding. Tijdens het onderzoek waren zij behulpzaam en meedenkend. Zij hebben intern vragen doorgespeeld en actief bijgedragen aan het verloop van het onderzoek.

Tevens willen wij alle bereidwillige inwoners van Amsterdam bedanken die hebben deelgenomen aan het onderzoek. Zonder hun medewerking had dit onderzoek niet voltooid kunnen worden. Tijdens de dataverzamelingsperiode hebben wij aangename en interessante gesprekken gevoerd.

Bovendien willen wij Bart van Oost en Hans Bezuijen bedanken voor hun tijd en feedback tijdens de begeleidingssessies. Dankzij hun expertise zijn wij tot nieuwe inzichten gekomen.

Wij wensen u veel leesplezier toe.

Thom Brouwer & Luca Stolze
Leeuwarden, 8 oktober 2018

Samenvatting

De gemeente Amsterdam is een thuis voor ruim 10.000 diersoorten. Het dierbeleid van Amsterdam (zoals vastgelegd in de 'Agenda Dieren 2015-2018') heeft als doel om dierenwelzijn te bevorderen en dierenleed aan te pakken. De Agenda Dieren bevat een groot aantal ambities en bijbehorende acties. Een probleem van de gemeente is dat zij niet weet wat de inwoners weten, vinden en willen van -en met- het dierbeleid. Daarom kan de gemeente niet adequaat inspelen op de wensen van de inwoners. De hoofdvraag van het onderzoek is dus: hoe kan de gemeente Amsterdam adequaat inspelen op de inwoners omtrent de inhoud en de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid? De behandelde beleidsonderwerpen in het onderzoek: dierenartsvergoedingsbeleid, chipregistratiebeleid, hondenpoepbeleid, evenementenbeleid, ballonnenbeleid, voerbeleid en kreeften- en krabbenbeleid. Voor een eventuele uitbreiding van het beleid is een aantal potentiële acties meegenomen in het onderzoek: Marktplaatslobby, losloopbeleid, vuurwerkverbod, hengelsportlobby en aanlijn- en muilkorfverplichtingslobby. Voor dit onderzoek is een kwantitatieve onderzoeksmethode gebruikt. De steekproef voor het onderzoek bestaat uit 385 respondenten. Door middel van een mondelinge enquête zijn in openbare ruimten in Amsterdam data verzameld. De variabelen geslacht, huisdierbezit, opleidingsniveau en leeftijd zijn daarbij meegenomen om verbanden te toetsen. Uit het onderzoek blijkt dat weinig respondenten op de hoogte zijn van het gemeentelijk dierbeleid. Zo weet maar 9% dat de gemeente een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek aan inwoners met een laag inkomen. Wel heeft ongeveer de helft van de respondenten kennisgenomen van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam: rattenoverlast is daarbij het meest genoemd. Ondanks dat men over het algemeen niet op de hoogte is van het gemeentelijk dierbeleid, staat men grotendeels wel positief tegenover dit beleid. Dieren maken volgens de meerderheid van de respondenten een (belangrijk) onderdeel uit van de stad. De meerderheid wist bij 6 van 7 gevraagde beleidsonderwerpen ook de correcte aanleiding voor het dierbeleid te noemen. Dit geldt alleen niet voor het ballonnenbeleid en daar wist de meerderheid van de respondenten ook niet de aanleiding voor. De respondenten hebben uiteenlopende meningen over de eventuele uitbreiding van het Amsterdamse dierbeleid. Er is vooral draagvlak voor de mogelijke Marktplaatslobby, het losloopbeleid en het vuurwerkverbod. Daarentegen is het grootste deel van de respondenten tegen de hengelsportlobby en de aanlijn- en muilkorfverplichtingslobby. Ook kregen de respondenten de kans om zelf dierthema's aan te kaarten waar zij moeilijkheden mee ervaren. Rattenoverlast tegengaan, losloopgebieden bevorderen, duivenoverlast tegengaan, vervuiling tegengaan, kattenoverlast tegengaan en vaker ingrijpen in huishoudens als dat nodig is (diernishandeling, -verwaarlozing) zijn het meest genoemd. Opvallend is dat de gemeente al beleid heeft voor al deze onderwerpen. Dit zou dus kunnen betekenen dat het huidige beleid niet het gewenste effect heeft. Qua communicatie vinden de meeste respondenten dat het dierbeleid gecommuniceerd moet worden via de 'wijkkrant/buurtkrant'. AT5 en Facebook zijn ook vaak genoemd. Opvallend is daarbij dat de gemeente al communiceert via AT5 en Facebook, daarom is het vreemd dat zo weinig mensen op de hoogte zijn van de dierbeleidsonderwerpen. Maar, het is in principe ook niet noodzakelijk dat de inwoners van elk beleidsonderwerp op de hoogte zijn. Daarentegen is het voor het dierenartsvergoedingsbeleid, het chipregistratiebeleid en het hondenpoepbeleid wel van belang dat bepaalde inwoners weten wat de verwachte handelwijze is. Daarbij is het hoofdzakelijk van belang dat de juiste doelgroep per beleidsonderwerp wordt geïnformeerd. Een andere aanbeveling is het betrekken, informeren en overtuigen van de inwoners van de gevolgen van het oplaten van ballonnen. Voor de hengelsportlobby en de aanlijn- en muilkorfverplichtingslobby moet door middel van een kwalitatief onderzoek in kaart gebracht worden waarom veel inwoners tegen deze lobby's zijn. Ook is het interessant om andere mogelijkheden te onderzoeken om verschillende vormen van overlast tegen te gaan. Daarnaast zou de gemeente mogelijkheden kunnen onderzoeken om vervuiling actiever tegen te gaan en om losloopgebieden uit te breiden. Tevens wordt aanbevolen om een actievere rol in te nemen op het gebied van diernishandeling en -verwaarlozing. De communicatie van het dierbeleid moet onder de loep genomen worden, daarnaast moet Engelstalige communicatie bevorderd worden. Met inachtneming van deze aanbevelingen heeft de gemeente Amsterdam handvatten om beter in te kunnen spelen op haar inwoners voor het dierbeleid.

Summary

The municipality of Amsterdam is a home for approximately 10.000 animal species. The Animal policies of Amsterdam (as described in the '*Agenda Dieren 2015-2018*') aim to promote animal welfare and to tackle animal suffering. The *Agenda Dieren* has a large number of ambitions and actions. A problem of the municipality is that they do not know what their residents know, think and want of the animal policies. For this reason, the municipality cannot respond adequately to the wishes of the residents. The main question of the research is therefore: how can the municipality of Amsterdam respond adequately to the residents regarding the content and the communication of the municipal animal policies? The addressed policy topics in the research are; the vet fee policy, the chip registration for cats policy, the dog poo policy, the animal event policy, the balloon policy, the feed policy and the lobsters and crabs policy. For a possible extension of the animal policies, a number of potential actions has been included in the research; the *Marktplaats* lobby, the dogs off-leash policy, the fireworks ban, the angling lobby and the leash and muzzle lobby. For this research a quantitative research method has been used. The sample of the study consists of 385 respondents. By means of an oral survey the data have been collected in public areas in Amsterdam. The variables gender, pet property, educational attainment and age have been included to test relations. Research shows that few respondents are aware of the animal policies. Only 9% knows that the municipality gives a vet fee to people with a low income. But, roughly half of the respondents have taken note of current events around animals in the city; rat nuisance is the most frequently mentioned news item. Despite that people in general do not know about the animal policies, the majority is in favor of them. Additionally, according to most respondents, animals are (an important) part of the city of Amsterdam. Furthermore, the majority knows, for 6 out of 7 topics, the motivation for the existence of the policy. This does not apply to the balloon policy, and the most respondents did not know the motivation for that ban too. Respondents have differing opinions about a possible extension of the policies. There is mainly support for the *Marktplaats* lobby, the dogs off-leash policy and the fireworks ban. On the contrary, the majority is against the angling lobby and the leash and muzzle lobby. The respondents were also given the opportunity to address animal themes where they experience difficulties with. Rat nuisance, expanding off-leash areas, pigeon nuisance, street pollution, cat nuisance and more frequent intervention in households to tackle animal abuse and neglect were most often mentioned. It is striking that the municipality already has policies for these issues. This could therefore mean that the current policies do not have the desired effect. In terms of communication, most respondents think the policies should be communicated by neighborhood newspapers. AT5 and Facebook were also often mentioned. It is notable that the municipality already communicates its policies through AT5 and Facebook, therefore it is strange that so little people are aware of these policies. However, in principle it is not necessary that the residents know about each policy. On the other hand, it is of importance that some people know about the vet fee policy, the chip registration for cats and the dog poo policy. Thereby, it is essential that the right target audience per policy topic is informed. Another recommendation is to involve, inform and convince the residents about the consequences of the releasing of balloons. For the angling lobby and the leash and muzzle lobby, a qualitative research has to map why many residents are against these lobby's. Furthermore, it would be interesting to explore other opportunities to combat different forms of nuisance. Besides that, the municipality should explore possibilities to combat street pollution more actively and explore possibilities to expand off-leash areas. It is also recommended to take a more active role in the field of animal abuse and neglect. The communication of the animal policies must be examined and English communication is required. Given the mentioned recommendations, the municipality of Amsterdam has a better grip to respond adequately to the wishes of the residents.

Inhoud

1. Inleiding	8
1.1 Probleemanalyse	9
1.1.1 Dierbeleid	9
1.1.2 Communicatie van het dierbeleid	10
1.1.3 Probleem van de gemeente Amsterdam	10
1.2 Doel	12
1.3 Onderzoeksvragen	12
2. Methode	13
2.1 Type onderzoek	13
2.2 Onderzoekspopulatie en steekproef	13
2.3 Onderzoeksontwerp	14
2.4 Dataverzamelingsinstrument	14
2.4.1 Dataverzamelmethode	15
2.4.2 Respons verhogende maatregelen	16
2.5 Datapreparatie en -analyse	16
2.6 Van resultaten naar de aanbeveling	19
2.7 Validiteit	19
3. Resultaten	20
3.1 Persoonlijke kenmerken van de steekproef	20
3.2 Wat weten de inwoners van het gemeentelijk dierbeleid?	22
3.2.1 Nieuwsitems over dieren in Amsterdam	22
3.2.2 Op de hoogte van huidige dierbeleidsonderwerpen	24
3.2.2.1 Op de hoogte van het dierbeleid versus op de hoogte van actualiteiten rondom dieren in de stad	25
3.2.3 Aanleidingen voor huidige dierbeleidsonderwerpen	25
3.2.3.1 Genoemde aanleidingen versus opleidingsniveau	27
3.3 Wat vinden de inwoners van het gemeentelijk dierbeleid?	28
3.3.1 Mening over huidige dierbeleidsonderwerpen	28
3.3.2 Kijk op dieren in de stad	29
3.3.2.1 Kijk op dieren in de stad versus de meningen huidige dierbeleid	29
3.3.3 Meninge gehouden dierenbeleid versus meningen vrijlevende dierenbeleid	30
3.4 Wat willen de inwoners inhoudelijk van het gemeentelijk dierbeleid?	31
3.4.1 Wensen voor het dierbeleid van de gemeente	31
3.4.1.1 Meninge huidige dierbeleid versus meningen uitbreiding van het dierbeleid	31
3.4.2 Wensen voor het dierbeleid van de inwoners	32
3.4.2.1 Meninge huidige dierbeleid versus wensen voor het dierbeleid	33
3.4.2.2 Kijk op dieren in de stad versus wensen voor het dierbeleid	34

3.5 Welke wensen hebben de inwoners voor de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid?	35
3.6 Welke verbanden zijn er tussen persoonlijke kenmerken van de inwoners en de kennis, meningen en inhoudelijk wensen voor het gemeentelijk dierbeleid?	37
3.6.1 Verbanden tussen persoonlijke kenmerken en de kennis van het gemeentelijk dierbeleid	37
3.6.2 Verbanden tussen persoonlijke kenmerken en de mening over het gemeentelijk dierbeleid	37
3.6.3 Verbanden tussen persoonlijke kenmerken en de inhoudelijke wensen voor het gemeentelijk dierbeleid	38
3.7 Methode discussie	39
4. Resultaten discussie	40
5. Conclusies	45
6. Aanbevelingen	47
Bibliografie	
Bijlagen.....	
Bijlage I: Mondeling enquête.....	
Bijlage II: Overzicht dataverzameling	
Bijlage III: Codeboek	
Bijlage IV: SPSS kruistabellen van de significante verbanden	

Begrippenlijst

<u>Adequaat</u>	Passend en correct/precies zoals nodig is.
<u>Algemene Plaatselijke Verordening</u>	Gemeentelijke regelgeving over openbare orde.
<u>Biologische diversiteit</u>	Een graad van verscheidenheid aan levensvormen binnen een gegeven ecosysteem.
<u>Coalitieakkoord</u>	Overeenkomst tussen fracties van twee of meerdere politieke partijen.
<u>Dierbeleid</u>	Het geheel van maatregelen die de overheid neemt om bepaalde doelen met betrekking op dieren te bereiken.
<u>Dierenleed</u>	Geweld dat dieren onnodig wordt toegebracht.
<u>Dierenwelzijn</u>	Het fysieke en gevoelsmatige welzijn van dieren.
<u>Draagvlak</u>	De mate van steun, of de afwezigheid van verzet, jegens de inhoud van overheidsbeleid.
<u>Gemeente</u>	Kleinste bestuurlijke eenheid in Nederland. Zelfstandig onderdeel van de staat.
<u>Regelgeving</u>	Geheel van regels of voorschriften.
<u>Representatief</u>	In zijn kenmerken een groep of geheel vertegenwoordigd.
<u>Significantie</u>	Als het onaannemelijk lijkt dat het effect, of de correlatie, op toeval berust.

1. Inleiding

“The greatness of a nation and its moral progress can be judged by the way its animals are treated” - Mahatma Gandhi (1869-1948). Gandhi stelt hier dat de beschaving en de morele ontwikkeling van een samenleving kan worden beoordeeld door de manier waarop de dieren daar behandeld worden. Naar zijn mening hadden alle dierenlevens het recht om gerespecteerd te worden. (Historiek, 2017)

In Nederland is de regelgeving op het gebied van de gezondheid en het welzijn van gehouden dieren voornamelijk geregeld in de Wet dieren. In de Wet dieren, artikel 1.3, eerste lid, wordt de intrinsieke waarde van het dier erkend. In het derde lid van het artikel staat dat dieren moeten worden gespaard van (onderdeel a) dorst, honger en onjuiste voeding, (onderdeel b) fysiek en fysiologisch ongerief, (onderdeel c) pijn, verwonding en ziektes, (onderdeel d) angst en chronische stress, en (onderdeel e) beperking van natuurlijk gedrag. Artikel 2.1, eerste lid van de Wet dieren, verbiedt het om zonder redelijk doel pijn of letsel te veroorzaken bij een dier, maar ook om de gezondheid of het welzijn van een dier te benadelen. (Overheid.nl, 2015) De regelgeving ter bescherming van Nederlandse natuur is geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet beschrijft bijvoorbeeld in de artikelen van paragraaf 1.3 de beschermingsmaatregelen. Maar ook de regels omtrent schadebestrijding, overlastbestrijding en faunabeheer worden in deze wet beschreven in de artikelen van paragraaf 3.4. (Overheid.nl, 2018)

De rijksoverheid creëert wetten, zoals de Wet dieren en de Wet natuurbescherming, voor Nederland. Nederland bestaat uit drie overheidsniveaus: de rijksoverheid, provincies en gemeenten. Deze overheden maken beleid. (Overheid.nl, z.d. (1)) De rijksoverheid houdt zich grotendeels bezig met de ontwikkeling van het land (Rijksoverheid, z.d.(2)). Provincies voeren landelijk en eigen beleid uit. Taken van de provincies zijn voornamelijk gericht op de inrichting van het landelijk gebied, binnen de grenzen van eigen provincie. Zo zijn de provincies verantwoordelijk voor natuurgebieden. (Rijksoverheid, z.d.(3)) Gemeenten voeren taken uit die van belang zijn voor de inwoners en de directe leefomgeving. (Rijksoverheid, z.d.(4)) In Nederland zijn 380 gemeenten (VNG, z.d.). Deze kunnen onderling sterk verschillen, omdat zij, naast de uitvoering van landelijke wetten, eigen keuzes mogen maken binnen de gemeente. Verschillen tussen gemeenten ontstaan grotendeels door de keuzes van de gemeenteraad. Deze keuzes zijn gebaseerd op de demografische kenmerken van de bevolking en op de directe leefomgeving. (De Gemeente, z.d.) Zo heeft de gemeente Amsterdam een proactief dierbeleid waarbij zij het dierenwelzijn probeert te waarborgen. Tot op heden is dierenwelzijnsbeleid een landelijke bevoegdheid. Dit betekent dat gemeenten zelf weinig bevoegdheden hebben om het dierenwelzijn in hun gemeente te verbeteren. In juni 2017 hebben 36 gemeenten, waaronder Amsterdam, een brief gestuurd naar de Tweede Kamer met het verzoek om meer bevoegdheden te krijgen ter verbetering van het dierenwelzijn. (Dierenbescherming, 2017)

Het dierbeleid van Amsterdam heeft als doel om dierenwelzijn te bevorderen en dierenleed aan te pakken. Gemeentelijke handhaving is daarom een belangrijk onderdeel. Deze handhaving is relatief nieuw en in ontwikkeling. Zoals in de tweede alinea beschreven staat, wordt de regelgeving voor gehouden dieren voornamelijk geregeld in de Wet Dieren, en de regelgeving voor vrij levende dieren wordt voornamelijk geregeld in de Wet natuurbescherming. De Wet Dieren wordt gehandhaafd door verschillende overheidsinstanties: de Landelijke inspectiedienst Dierenbescherming (LID), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Politie. De gemeentelijke handhaving kan door middel van het inzetten van Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) ondersteuning bieden aan de instanties door te herkennen, signaleren en overtredingen door te geven. De gemeentelijke handhavers handelen alleen wanneer dit binnen de eigen bevoegdheid valt. Wanneer een bepaalde casus is belegd in een Algemene Plaatselijke Verordening (APV), mogen de gemeentelijke handhavers ingrijpen. De Wet natuurbescherming wordt voornamelijk gehandhaafd door de

provincies en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Naast het ondersteunen van deze instanties door de gemeentelijke handhaving, mogen bepaalde BOA's ook handelen bij overtredingen van de Wet natuurbescherming. (Gemeente Amsterdam, 2017-2018 (1))

Samenvattend kan gesteld worden dat dierenwelzijnsbeleid een landelijke bevoegdheid is. De gemeente Amsterdam heeft veel ambities op het gebied van dierenwelzijn, maar heeft niet overal bevoegdheid om haar ambities te realiseren. Zo heeft de Rijksoverheid in 2015 het gebruik van wilde zoogdieren verboden bij evenementen. Dit betekent dat gemeenten geen vergunningen meer mogen geven voor dit soort aanvragen. Maar, dit verbod geldt niet voor 18 zoogdiersoorten, zoals kamelen, paarden en lama's. De gemeente Amsterdam wil het gebruik van alle dieren in evenementen terugdringen, maar alleen de Rijksoverheid heeft zeggenschap over die regelgeving. Dit betekent dat de gemeente bij de Rijksoverheid moet aandringen om regelgeving te verbeteren. Tot die tijd kan de gemeente er niet voor kiezen om geen vergunning te geven voor dergelijke aanvragen. (Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid, 2016)

1.1 Probleemanalyse

De gemeente Amsterdam is een thuis voor ruim 10.000 diersoorten. Dit betreft zowel vrij levende soorten als gehouden soorten (huisdieren en landbouwdieren). In Nederland zijn ongeveer 500 diersoorten beschermd, ongeveer 250 van deze soorten komt in Amsterdam voor. Wegens deze grote biologische diversiteit én de hoeveelheid aan beschermde diersoorten, voelt de gemeente zich geroepen om een bijdrage te leveren aan de leefkwaliteit van vrij levende dieren. Amsterdam heeft dierenwelzijn hoog in het vaandel staan. De gemeente ziet het als haar taak om dit uit te werken. Het college van burgemeester en wethouders (collegeperiode 2014) heeft daarom, naast de jaarlijks terugkerende één miljoen euro voor subsidies aan dierenopvangorganisaties en de dierenambulance, voor 4 jaar lang één miljoen euro per jaar beschikbaar gesteld voor dierenwelzijn in de stad. Dit geld wordt geïnvesteerd in het terugdringen van het dierenleed en het bevorderen van dierenwelzijn. Ook de medewerkers met de portefeuille Dierenwelzijn worden hiervan betaald. (Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid, 2016)

1.1.1. Dierbeleid

Op 21 april 2016 heeft de gemeenteraad van Amsterdam de 'Agenda Dieren 2015 - 2018: een diervriendelijk Amsterdam' vastgesteld. In het voorwoord van de Agenda legt Laurens Ivens (Socialistische Partij), wethouder met de portefeuille dierenwelzijn, uit dat veel besluiten en activiteiten van de gemeente invloed hebben op het welzijn van gehouden en vrij levende dieren. Ook stelt wethouder Ivens dat dieren zorg verdienen, omdat dieren in bepaalde mate afhankelijk zijn van de mens. Om deze redenen ziet de gemeentelijke organisatie het als haar verantwoordelijkheid om een proactieve houding aan te nemen op het gebied van de zorg en bescherming van dieren. De Agenda beschrijft hoe de gemeente Amsterdam uitvoering geeft aan de verschillende taken en aan haar regisserende rol. De Agenda is een uitwerking van de afspraken die eerder gemaakt zijn in het coalitieakkoord door D66, SP en de VVD (collegeperiode 2014-2018) (Paternotte, Burg der van, & Ivens, 2014). (Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid, 2016)

Concreet gezien is de Agenda een gemeentelijk beleidskader. De Agenda Dieren bevat een groot aantal ambities en bijbehorende acties. 'De Agenda Dieren 2015-2018: Een diervriendelijk Amsterdam' is te downloaden van de website van de gemeente Amsterdam. Er wordt onderscheid gemaakt tussen gehouden en vrij levende dieren. Voorbeelden van ambities voor gehouden dieren zijn; (i) het verwezenlijken van een algemene verplichting tot chipregistratie voor de kat door de rijksoverheid, (ii) het bieden van Amsterdamse dierenhulp aan minima, en (iii) het tegengaan van diermishandeling. Voorbeelden van ambities voor vrijlevende dieren zijn; (i) het tegengaan van het gebruik van ballonnen en wensballonnen, (ii) het tegengaan van het gebruik van vuurwerk, en (iii) het bieden van hulp aan

vrij levende dieren bij extreme weersomstandigheden. (Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid, 2016)

1.1.2 Communicatie van het dierbeleid

In 2015 is een communicatieplan opgesteld voor de Agenda Dieren. De communicatieopgave wordt beschreven als: *“Over het voetlicht brengen hoe we in Amsterdam diervriendelijk omgaan met dieren in de stad, hoe de gemeente daar aan bijdraagt en wat Amsterdammers zelf kunnen doen”*. (Koerselman, 2015)

Het communicatieplan richt zich op verschillende doelgroepen intern en extern. De interne doelgroepen zijn: het college van B&W, de directies, de bestuurscommissies, de gemeenteraad en ambtenaren. De externe doelgroepen zijn: direct betrokken stakeholders, de inwoners van Amsterdam, het algemeen publiek (het volk) en de pers. Voor dit onderzoek is de externe doelgroep van belang. De communicatiedoelstellingen voor de externe doelgroepen zijn:

- **Kennis:** “Doelgroepen weten dat Amsterdam zich inzet voor het welzijn van de dieren in de stad door actief actie te ondernemen en aan te geven wat doelgroepen zelf kunnen doen om een diervriendelijke stad te zijn.”
- **Houding:** “Trots op dat de gemeente er is voor iedereen in de stad is en het gevoel hebben te willen bijdragen aan een diervriendelijke stad. De gemeente wordt gezien als (kennis)partner.”
- **Gedrag:** “Positieve mond-tot-mond reclame over Amsterdam als diervriendelijke stad (en hun acties en beleid). Vergroot de eigen inzet om goed te doen.” (Koerselman, 2015)

De gemeente communiceert naar haar inwoners in een informerende en overtuigende vorm. Amsterdam wil duidelijk maken dat de gemeente de ambitie heeft om diervriendelijk te zijn. Hierbij wil Amsterdam haar inwoners laten weten welke acties de gemeentelijke organisatie onderneemt, wat dat betekent voor de inwoner zelf en wat de inwoner kan doen. De communicatiemiddelen die de gemeente hiervoor gebruikt, zijn: de website (www.amsterdam.nl/dieren), sociale media, nieuwsbrieven van de gemeente, free publicity (Het Parool, AT5, Stadskrant De Echo, etc.), Krant Amsterdam.nl, 14020 kennisbank (algemeen telefoonnummer gemeente Amsterdam) en mogelijk een campagne (n.t.b.). (Koerselman, 2015)

1.1.3 Probleem van de gemeente Amsterdam

Een probleem van de gemeente Amsterdam is dat zij niet weet wat de inwoners weten, vinden en willen van -en met- het dierbeleid. Daarom kan de gemeente niet adequaat inspelen op de wensen van de inwoners van Amsterdam. Om adequaat in te kunnen spelen op de inwoners van Amsterdam is het van belang om verbanden te ontdekken tussen persoonlijke kenmerken en de mate van kennis, de meningen en de wensen voor het dierbeleid. (Krouwel & Wagenmakers, 2018)

Recentelijk kwam een aantal gebeurtenissen met dieren uit Amsterdam in het nieuws. Een voorbeeld hiervan is het protocol voor gevaarlijke en agressieve honden. Hondenbezitters gaven in Het Parool aan dat zij zich afvragen of het nieuwe beleid wel uitvoerbaar is, zie figuur 1. (Kruyswijk, 2018) Een ander voorbeeld is dat rattenplaagmeldingen steeds vaker voorkomen. Uit protest hing een bewoner een dode rat aan een boom, zie figuur 2. (Het Parool, 2017) Een laatste voorbeeld is het dumpen van kippen in stadsparken. Amsterdam merkt dat de inwoners veel kippen dumpen, bijvoorbeeld omdat men snel uitgekeken is op het huisdier, zie figuur 3. (Ottens, 2015)

Figuur 1: Artikel over bijtincidenten met honden (Kruyswijk, 2018)

Figuur 2: Artikel over rattenprotest (Het Parool, 2017)

Figuur 3: Artikel over het dumpen van kippen (Ottens, 2015)

Het is een taak van de gemeente om oplossingen te zoeken voor problemen die spelen in de samenleving. De gemeente heeft als algemeen doel een diervriendelijk Amsterdam. Om het doel te bereiken is steun van de inwoners geboden. Inzicht in de kennis, meningen en wensen voor het dierbeleid (inhoudelijk en voor de communicatie) kan bijdragen aan het verwezenlijken van het doel. Zo kan de gemeente erachter komen wat de inwoners weten, vinden en willen van -en met- het dierbeleid. Wanneer dit in kaart is gebracht kan de gemeente beter inspelen op de wensen van de inwoners voor het dierbeleid en is het draagvlak beter geborgd.

1.2 Doel

Met het oog op dit onderzoek heeft de gemeente Amsterdam het volgende beleidsdoel:

- De gemeente Amsterdam heeft een adequaat dierbeleid, wat betreft de inhoud en de communicatie, ten aanzien van de inwoners.

Om het beleidsdoel te realiseren, moet het volgende kennisdoel bereikt worden:

- De gemeente Amsterdam weet hoe adequaat ingespeeld kan worden op de inwoners omtrent de inhoud en de communicatie van gemeentelijk dierbeleid.

Om dit kennisdoel te bereiken moeten de volgende doelen eerst bereikt worden:

- De gemeente Amsterdam weet wat de inwoners weten van het gemeentelijk dierbeleid.
- De gemeente Amsterdam weet wat de inwoners vinden van het gemeentelijk dierbeleid.
- De gemeente Amsterdam weet wat de inwoners inhoudelijk willen van het gemeentelijk dierbeleid.
- De gemeente Amsterdam weet welke wensen de inwoners hebben voor de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid.
- De gemeente Amsterdam weet welke verbanden er zijn tussen persoonlijke kenmerken van de inwoners en de kennis, meningen en inhoudelijke wensen voor het gemeentelijk dierbeleid.

Als deze doelen zijn bereikt wordt het duidelijk of er nieuwe dierbeleidsonderwerpen moeten worden ontwikkeld, of er dierbeleidsonderwerpen moeten worden aangepast en/of hoe gecommuniceerd moet worden naar de inwoners van de gemeente. Als dit in kaart is gebracht kunnen er, met behulp van het boek 'Nieuwe aanpak in overheidscommunicatie' van Bert Pol, Christine Swank en Peter van Vendeloo, aanbevelingen worden geschreven. Zo zal het kennisdoel worden bereikt en kan het beleidsdoel worden gerealiseerd.

1.3 Onderzoeksvragen

Om het doel van het onderzoek te behalen, is er de volgende hoofdvraag opgesteld:

- **Hoe kan de gemeente Amsterdam adequaat inspelen op de inwoners omtrent de inhoud en de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid?**

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden, zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- Wat weten de inwoners van het gemeentelijk dierbeleid?
- Wat vinden de inwoners van het gemeentelijk dierbeleid?
- Wat willen de inwoners inhoudelijk van het gemeentelijk dierbeleid?
- Welke wensen hebben de inwoners voor de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid?
- Welke verbanden zijn er tussen persoonlijke kenmerken van de inwoners en de kennis, meningen en inhoudelijke wensen voor het gemeentelijk dierbeleid?

2. Methode

2.1 Type onderzoek

Voor dit onderzoek is deels een kwantitatieve onderzoeksmethode toegepast. Binnen een kwantitatief onderzoek wordt er gewerkt met een gestandaardiseerde procedure. (Donk der van & Lanen van, 2016) Daarnaast zijn ook open vragen toegevoegd. Open vragen kunnen (on)bewuste overtuigingen achterhalen. De kwantitatieve onderzoeksmethode, gecombineerd met de open vragen, biedt ruimte voor extra informatie van de respondent, die anders verborgen zou blijven. (De Onderzoekers, z.d.)

2.2 Onderzoekspopulatie en steekproef

Om representatieve resultaten te behalen moet het onderzoek de juiste steekproef hebben. Hiervoor is een minimaal aantal respondenten nodig. De doelgroep voor dit onderzoek zijn de meerderjarige inwoners van de gemeente Amsterdam. De doelgroep telt 696.098 inwoners (november 2017). Dit is 82% van de totale Amsterdamse bevolking (CBS, 2017). De ambities van de gemeente richten zich voornamelijk op het volwassen publiek. Amsterdam bestaat uit inwoners met verschillende (migratie) achtergronden (CBS, 2017), zie figuur 4.

			Onderwerpen	Bevolking op 1 januari			
				Totale bevolking (= 100%)	Nederlandse achtergrond	Westerse migratieachtergrond	Niet-westerse migratieachtergrond
Perioden	Leeftijd	Geslacht	Gemeenten	aantal		Totaal westerse migratieachtergrond	Totaal niet-westerse migratieachtergrond
2017	Totaal	Totaal mannen en vrouwen	Amsterdam	844947	401260	147614	296073
		Mannen	Amsterdam	418127	197744	71198	149185
		Vrouwen	Amsterdam	426820	203516	76416	146888

Figuur 4: Cijfers over de westerse en niet-westerse afkomst van de Amsterdamse bevolking (CBS, 2017)

Om de steekproef te berekenen zijn twee aspecten van belang. De resultaten moeten betrouwbaar en zo nauwkeurig mogelijk zijn. Het begrip betrouwbaarheid kan gedefinieerd worden als de kans op dezelfde resultaten wanneer het onderzoek herhaald wordt (ervan uitgaande dat de populatie niet verandert). Bij het grootste marktonderzoeksbureau van Nederland (TNS NIPO) wordt er gewerkt met een betrouwbaarheid van 95%. Wanneer het om een hoger betrouwbaarheidsgraad gaat, wordt er meestal naar gevoelige informatie gevraagd, zoals bij verkiezingen. (TNS NIPO, 2018) Het begrip nauwkeurigheid kan gedefinieerd worden als in hoeverre de resultaten kunnen afwijken wanneer het onderzoek herhaald wordt. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid hangen daarom met elkaar samen. Hoe betrouwbaarder het onderzoek, hoe onnauwkeuriger de resultaten. (Baarda, B, 2014)

Omdat alle variabelen ordinaal of nominaal geschaald zijn, wordt de volgende formule gebruikt om de steekproefgrootte te berekenen:

$$N = \left(\frac{z(a/2) * \sqrt{f(1-f)}}{b} \right)^2$$

Voor een betrouwbaarheid van 95% geldt $a=0,05$, daarom wordt $z(a/2)=z(0,025)=1,96$ ingevuld. Om een betrouwbaardere uitspraak te doen, waarbij het aantal benodigde respondenten realistisch is, is voor het nauwkeurigheidsinterval 10% gekozen. Omdat 'b' de halve breedte van het interval is, is de waarde van 'b' 0,05. De 'f' is de waarde van de variabele uit de enquête. 'f(1-f)' is maximaal bij 0,5, daarom is voor 'f' 0,5 gekozen. In wezen wordt hier uitgegaan van 'maximale pech'.

$$N = \left(\frac{1,96 * \sqrt{0,5(1-0,5)}}{0,05} \right)^2 = 384,16$$

Uit bovenstaande berekening blijkt dat 385 respondenten moeten worden ondervraagd.

2.3 Onderzoeksontwerp

Dit onderzoek maakt gebruik van een surveyonderzoeksmethode. Een surveyonderzoek is een gestructureerde dataverzamelmethode waarbij de vraagstelling vaststaat. (Verhoeven, 2011) Dit is de meest gebruikte methode om meningen, opinies, houdingen en kennis, bij grote groepen te meten. Het onderzoek betreft een combinatie van een beschrijvend en een evaluerend onderzoek. Dit sluit aan bij de hoofdvraag: *“Hoe kan de gemeente Amsterdam adequaat inspelen op de inwoners omtrent de inhoud en de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid?”*. Voor dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van een eenmalige survey met gesloten en open vragen. Door middel van een enquête zullen de deelvragen beantwoord worden.

Een lijst van de geselecteerde ambities en acties van de Agenda Dieren is opgenomen in de bijlagen van het Onderzoeksvoorstel ‘Het Amsterdamse dierbeleid. Een kritische blik van de inwoners’. De selectie is gebaseerd op drie criteria:

- De inwoner is de doelgroep voor de ambitie en/of actie.
- De inwoner ervaart de verplichting van de ambitie en/of actie.
- De inwoner ervaart het verbod van de ambitie en/of actie.

Naast bovenstaande criteria, is er rekening gehouden met de voorkeur van de opdrachtgever (gemeente Amsterdam), omdat niet alle beleidsonderwerpen uit de selectie meegenomen kunnen worden in de enquête. Wanneer al deze beleidsonderwerpen wél opgenomen zouden worden in de enquête, wordt de enquête te lang en vergroot dat de kans op een lage respons.

2.4 Dataverzamelingsinstrument

Als dataverzamelingsinstrument is een enquête opgesteld, zie Bijlage I. Deze wordt mondeling afgenomen. De enquêtes worden door de enquêteurs op schrift ingevuld. Na de dataverzameling worden de data, aan de hand van het codeboek, zie Bijlage III, in een Excelbestand gezet voor verdere analyses.

“Welke beschrijving past het best bij uw kijk op dieren in de stad?” is de eerste vraag van de enquête. Deze vraag biedt inzicht in de overtuigingen van de respondent, wat betreft dieren in de stad.

Deel 1 van de enquête richt zich op het oordeel en de kennis over het dierbeleid. De zeven beleidsonderwerpen die hier worden genoemd zijn:

- De dierenartsvergoeding voor minima;
- De verplichte chipregistratie voor katten;
- De verplichting van het opruimen van hondenpoep in losloopgebieden;
- Het terugdringen van het gebruik van dieren bij evenementen;
- Het verbieden van het oplaten van (wens)ballonnen bij evenementen;
- Het verbieden van het overmatig voeren van dieren in de openbare ruimte;
- Het verbieden van de verkoop van levende kreeften en krabben.

Bij elk beleidsstuk van deel 1 worden drie vragen gesteld. Zo wordt in kaart gebracht wat men ervan vindt (gesloten vraag), of men ervan op de hoogte was (gesloten vraag) en waarom men denkt dat de gemeente dat doet (open vraag).

De laatste vraag van deel 1 is een open vraag: *“Over welke gebeurtenissen met dieren in Amsterdam heeft u de afgelopen jaren iets gelezen, gezien of gehoord?”*. Deze vraag laat zien hoe actueel het onderwerp ‘dieren in de stad’ is voor de respondent.

Deel 2 van de enquête richt zich op een eventuele uitbreiding van het dierbeleid. De gemeente Amsterdam wil graag de mening van haar inwoners peilen over een aantal acties waarop in het dierbeleid (sterker) zou kunnen worden ingezet. Deel 2 vraagt of de gemeente, volgens de respondent, deze acties moet ondernemen:

- Bij de Rijksoverheid lobbyen om de verkoop en handel in dieren via Marktplaats te verbieden;
- Streng controleren op het loslopen van honden waar dat niet is toegestaan;
- Een vuurwerkverbod instellen tijdens het vogelbroedseizoen in parken en op festivalterreinen;
- Bij de Rijksoverheid lobbyen om de hengelsport in Nederland tegen te gaan;
- Bij de Rijksoverheid lobbyen om een landelijk aanlijn- en muilkorfverplichting in te stellen voor hondentypen waar veel agressief gedrag over wordt gemeld.

Bij elke actie wordt de vraag gesteld of de gemeente deze actie moet ondernemen. Dit is een gesloten vraag. Zo wordt in kaart gebracht of men het hiermee eens of oneens is, of dat men hier geen mening over heeft.

De laatste vraag van deel 2 is een open vraag: *“Welke dierproblemen ervaart u in Amsterdam?”* Deze vraag toont welke moeilijkheden men ervaart met dieren in de stad en welke problemen voor de inwoners belangrijk zijn. Dit wordt meegenomen in het onderzoek over de wensen van de inwoners voor het dierbeleid.

Deel 3 van de enquête richt zich op de communicatievoorkeuren. Hierbij hoort een enkelvoudige vraag: *“Via welke media kan de gemeente de inwoners het beste informeren over het dierbeleid, wanneer dat van belang is?”* Dit is een open vraag. Deze vraag maakt duidelijk hoe men het liefst kennisneemt van het dierbeleid.

Deel 4 van enquête gaat uitsluitend over de persoonlijke kenmerken van de respondent en niet over het dierbeleid inhoudelijk. Hier wordt gevraagd naar de variabelen die zijn meegenomen in het onderzoek. Ten eerste wordt gevraagd naar het huisdierbezit. Men heeft hier de mogelijkheid om te antwoorden met: nee, hond, kat, overig (nominaal). Hond en kat worden als aparte keuzemogelijkheden gegeven, omdat zo analyses gemaakt kunnen worden tussen de hondenbezitters en de hond-gerelateerde vragen en de kattenbezitters en de kat-gerelateerde vraag. Ten tweede wordt gevraagd naar de leeftijd (ordinaal). Deze wordt in cijfers genoteerd. Men heeft de mogelijkheid om te antwoorden met: geen, VMBO, HAVO, VWO, MBO, HBO, WO of anders opgeleid. Dit is een nominale schaal, omdat ‘anders opgeleid’ niet noodzakelijk hoger of lager dan WO is. Tot slot wordt er gevraagd naar het geslacht, de antwoordmogelijkheden zijn hier: neutraal, man of vrouw (nominaal).

2.4.1 Dataverzamelmethode

De data worden grotendeels verzameld tijdens een passantenonderzoek door middel van de enquête. Deze enquête wordt mondeling en face-to-face afgenomen in openbare ruimten in de gemeente Amsterdam, zie Bijlage II. Hier wordt aan willekeurige voorbijgangers gevraagd of zij mee willen werken aan het onderzoek. De enquête wordt dan ter plekke afgenomen. Om het aanspreken van toeristen te vermijden worden toeristische trekpleisters ontweken. Op drukbezochte niet-toeristische pleinen en parken wordt geënuquêteerd. Het doel is om zo verschillend mogelijke respondenten te enquêteren, zodat alle inwoners van Amsterdam zo goed mogelijk worden gerepresenteerd in de steekproef. De potentiële respondenten worden persoonlijk benaderd. Ook is een aantal enquêtes telefonisch afgenomen. Via telefoonboek.nl wordt op postcode gezocht naar telefoonnummers. De postcodes van de bezochte locaties zijn gebruikt in de zoekopdracht.

De dataverzameling heeft plaatsgevonden van 19 juni 2018 tot en met 26 juli 2018. In totaal zijn er 33 dagen (198 uur) geënkquêteerd per enquêteur. Er is 18 keer in de ochtend/middag geënkquêteerd en 15 keer in de middag/avond. Tijdens de dataverzameling is er op 12 verschillende locaties geënkquêteerd, plus de telefonische enquêtes. Na 33 dagen waren 385 enquêtes afgenomen.

Bij de enquête is een codeboek ontworpen, zie Bijlage III. De open vragen zijn apart verwerkt. Het gaat om de 7 c-vragen uit deel 1, vraag 9, 15 en 16 van de enquête. Deze data zijn gesorteerd en gecategoriseerd, zie paragraaf 2.5.

2.4.2 Respons verhogende maatregelen

Om de respons te verhogen is de enquête ook vertaald naar het Engels, zo kunnen Engels sprekende inwoners van de gemeente ook deelnemen aan het onderzoek. Deze keuze is gebaseerd op het aantal inwoners met een migratie-achtergrond, zie figuur 4. Gezien de gelimiteerde tijd en middelen, is het niet mogelijk om de enquête te vertalen naar andere voorkomende talen binnen de gemeente.

Daarnaast is zes dagen van de week geënkquêteerd op afwisselende dagdelen (ochtend/middag of middag/avond), om zo de kans te verhogen om ook de werkende inwoners te bereiken. Tot slot wordt een GreenGift aangeboden om de respons te verhogen en de inwoners te bedanken, zie figuur 5. Men heeft de keuze uit Klavertjevier, Bijenmengsel en Vergeet-me-niet.

Figuur 5: Afbeelding van de GreenGifts

2.5 Datapreparatie en -analyse

Na de dataverzameling (enquêtes op schrift) worden de data van de enquêtes handmatig in een digitaal databestand (Excel) gezet. Dit wordt gedaan aan de hand van het codeboek. Het complete databestand en alle Excelbestanden waar de open vragen in zijn gesorteerd en gecategoriseerd zijn opgeslagen op een USB-stick. Deze bestanden zijn op te vragen bij de onderzoekers. De contactgegevens staan op de titelpagina van dit onderzoeksverslag.

Alle kwantitatieve analyses zijn met 'IBM SPSS Statistics 25' gedaan. De c-vragen van deel 1 van de enquête zijn in eerste instantie voluit geschreven in het databestand wanneer een respondent het antwoord niet wist, of een fout of onvolledig antwoord gaf. Wanneer men wel het juiste antwoord gaf, werd hier een '1' ingevoerd. Deze drie mogelijke antwoorden zijn later allemaal omgezet naar een code, zie paragraaf 2.4 of Bijlage III. Verder zijn de vragen 9, 15 en 16 (open vragen) ook voluit geschreven in het databestand.

Voorafgaand aan de beantwoording van de deelvragen is er met de Chi-kwadraat aanpassingstoets nagegaan of de steekproef representatief is ten aanzien van de variabelen. De werkelijke/verwachte verhouding in de gemeente Amsterdam, zijn:

- **Geslacht:** 50,5% van de inwoners zijn vrouwen en 49,5% zijn mannen (CBS, 2017).
- **Opleidingsniveau:** 40,1% van de inwoners is laag of middelbaar opgeleid en 37,9% is hoogopgeleid (CBS, 2018) (Gemeente Amsterdam (2), 2017).
- **Leeftijd:** 12,4% van de inwoners is tussen de 18 en 25 jaar oud, 23,9% van de inwoners is tussen de 26 en 50 jaar, 24,1% is tussen de 51 en 75 jaar en 3,6% is 76 jaar of ouder (CBS (2), 2017).
- **Huisdierbezit:** 53% van de inwoners heeft een huisdier, 47% heeft geen huisdier (Dibevo, 2017). 25% van de inwoners heeft een kat en 9% heeft een hond. (Hopster, Kluivers, & Neijenhuis, 2017) (Gemeente Amsterdam, 2008) (Hogeschool HAS Den Bosch, 2011).

Deelvraag 1: Wat weten de inwoners van het gemeentelijk dierbeleid?

Ter beantwoording van deelvraag 1 worden ten eerste de resultaten van vraag 9 gesorteerd en gecategoriseerd zodat het inzichtelijk wordt over welke gebeurtenissen/voorvallen/kwesties met dieren in Amsterdam de inwoners de afgelopen jaren iets hebben gelezen, gezien of gehoord. Wanneer men een nieuwsitem noemt dat sterk gerelateerd is aan een diersoort (zoals bijtincidenten), wordt deze onder de categorie van het diersoort geplaatst (honden). Wanneer men een nieuwsitem noemt dat sterk gerelateerd is met een organisatie (dierentuindiscussie), wordt deze onder de categorie van de organisatie geplaatst (dierentuinen). Wanneer een nieuwsitem wordt genoemd dat niet sterk samenhangt met een diersoort of een organisatie, wordt deze onder de categorie 'overig' geplaatst. Ook wordt er geteld (en getoetst op significantie) wie de respondenten per variabele zijn die op de hoogte zijn van deze actualiteiten. Ten tweede wordt met SPSS geteld hoeveel mensen wel en niet op de hoogte zijn van een bepaald beleidsstuk (b-enquête vragen van deel 1). Ten derde wordt met Chi-kwadraattoets op onafhankelijkheid getoetst of er een significante samenhang is tussen of men op de hoogte is van het huidige dierbeleid en of men op de hoogte is van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam. Ten derde wordt per beleidsstuk geteld hoeveel respondenten de correcte aanleiding voor het dierbeleid wisten, hoeveel dit niet wisten en hoeveel respondenten verkeerde/onvolledig aanleidingen noemden (c-enquêtevragen van deel 1). Alle foute of onvolledige aanleidingen worden gesorteerd en gecategoriseerd. Aanleidingen die op elkaar lijken worden onder hetzelfde kopje ondergebracht. Sommige genoemde aanleidingen zijn wellicht in principe niet fout (bijvoorbeeld: de gemeente doet dit omdat zij beïnvloed wordt door politieke partijen). Toch worden deze genoemde aanleidingen fout gerekend, omdat het niet de directe aanleiding is voor het beleid, zoals genoemd in de Agenda Dieren. Tot slot wordt met de Chi-kwadraattoets op onafhankelijkheid getoetst of er een significante samenhang is tussen de genoemde aanleidingen en opleidingsniveau.

Deelvraag 2: Wat vinden de inwoners van het gemeentelijk dierbeleid?

Ter beantwoording van deelvraag 2 wordt ten eerste met SPSS geteld hoeveel respondenten de beleidsonderwerpen goed, neutraal of slecht vonden (a-enquêtevragen van deel 1). Daarna zijn er punten gegeven aan deze gegeven antwoorden. Wanneer een respondent aangeeft het beleid slecht te vinden, wordt hier 0 punten voor gegeven. Wanneer een respondent neutraal staat tegenover het beleid, wordt hier 1 punt voor gegeven. Wanneer een respondent aangeeft het beleid goed te vinden, wordt hier 2 punten voor gegeven. Deze score wordt gebruikt als puntentelling. Er kunnen maximaal 14 punten behaald worden (7 enquêtevragen*2 punten). Ten tweede wordt er met SPSS geteld hoeveel mensen dieren beschouwen als (belangrijk) onderdeel van de stad (enquêtevraag 1). Aan de hand van de puntentelling wordt bekeken of respondenten met een hoge puntenscore uit deel 1 (dus: relatief positief staan tegenover het dierbeleid), ook hebben aangegeven dat dieren een belangrijk onderdeel uitmaken van de stad. Dit is een samenhangsvraag voor de meningen over de dierbeleidsonderwerpen. Ook wordt er aan de hand van de puntentelling bekeken of respondenten met een lage puntenscore uit deel 1 (dus: relatief negatief staan tegenover het dierbeleid), ook hebben aangegeven dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad. Daarna is er met de Chi-kwadraattoets

op onafhankelijkheid getoetst of er een significante samenhang is tussen een bepaalde kijk op dieren in de stad en wat men vindt van het huidige dierenbeleid. Tot slot worden de meningen over het gehouden dierenbeleid (enquêtevraag 2a, 3a, 4a, 5a, 10, 11 en 14) vergeleken met de meningen over het vrijlevende dierenbeleid (enquêtevraag 6a, 7a, 8a, 12 en 13). Aan de hand van een soortgelijke puntentelling wordt bekeken of respondenten met een hoge puntenscore voor het gehouden dierenbeleid (dus: relatief positief staan tegenover het gehouden dierenbeleid), ook een hoge score hebben voor het vrijlevende dierenbeleid (dus: relatief positief staan tegenover het vrijlevende dierenbeleid). Daarna is er met de Chi-kwadraattoets op onafhankelijkheid getoetst of hier een significante samenhang is.

Deelvraag 3: Wat willen de inwoners inhoudelijk van het gemeentelijk dierenbeleid?

Ter beantwoording van deelvraag 3 wordt ten eerste met SPSS geteld hoeveel respondenten vinden dat de gemeente wel of niet bepaalde acties moet ondernemen ter uitbreiding van het dierenbeleid (enquêtevraag 10 t/m 14 van deel 2). Ook wordt er geteld (en getoetst op significantie) wie de respondenten per variabele zijn die inhoudelijke wensen hebben voor het dierenbeleid. Ten tweede worden de resultaten van vraag 15 gesorteerd en gecategoriseerd zodat het inzichtelijk wordt welke dierenproblemen de inwoners zelf ervaren. Wanneer men een wens voor het dierenbeleid noemt dat sterk gerelateerd is aan een diersoort (zoals hondenpoepoverlast), wordt deze onder de categorie van het diersoort geplaatst (honden). Wanneer men een wens voor het dierenbeleid noemt dat sterk gerelateerd is aan een organisatie (uitleg bij aankoop van een dier), wordt deze onder de categorie van de organisatie geplaatst (dierenwinkel). Wanneer een wens voor het dierenbeleid wordt genoemd dat sterk gerelateerd is aan een diersoort of een organisatie, wordt deze onder de categorie 'overig' geplaatst. Ten derde wordt er met de Chi-kwadraattoets op onafhankelijkheid getoetst of er een significante samenhang is tussen de meningen over het huidige dierenbeleid en de meningen over de uitbreiding van het dierenbeleid. Tot slot wordt er met de Chi-kwadraattoets op onafhankelijkheid getoetst of er een significante samenhang is tussen de kijk op dieren in de stad en de genoemde wensen voor het dierenbeleid.

Deelvraag 4: Welke wensen hebben de inwoners voor de communicatie van het gemeentelijk dierenbeleid?

Ter beantwoording van deelvraag 4 worden de resultaten van vraag 16 gesorteerd en gecategoriseerd naar digitale, papieren, beeld, openbare ruimte en verbale communicatie, zodat het inzichtelijk wordt via welke media de gemeente de inwoners het beste kan informeren over het dierenbeleid, wanneer dat van belang is. Ook wordt er geteld (en getoetst op significantie) wie de respondenten per variabele zijn die wensen hebben voor de communicatie van het dierenbeleid.

Deelvraag 5: Welke verbanden zijn er tussen persoonlijke kenmerken van de inwoners en de kennis, meningen en inhoudelijke wensen voor het gemeentelijk dierenbeleid?

Ter beantwoording van deelvraag 5 zijn met SPSS statistische toetsen uitgevoerd tussen de resultaten op de (gesloten) enquêtevragen en de persoonlijke kenmerken die gevraagd zijn in deel 4 van de enquête. Hier werd gevraagd naar geslacht (man, vrouw: nominaal), huisdierbezit (geen huisdier, hond, kat, overig huisdier: nominaal), leeftijd (ordinaal) en opleidingsniveau (geen, VMBO, HBO, VWO, MBO, HBO, WO, anders: nominaal). Huisdierbezit is in de meeste gevallen omgezet naar 'huisdierbezitter' en 'geen huisdierbezitter'. Maar bij de hond- en kat-gerelateerde enquêtevragen (2a, 2b, 3a, 3b, 11 en 14) worden 'geen huisdierbezitters', 'kattenbezitters' en 'hondenbezitters' gebruikt bij de analyses. De leeftijden zijn omgezet naar vier leeftijdsklassen: 18-25, 26-50, 51-75, 76 en ouder (ordinaal). De opleidingen zijn verdeeld tot 2 groepen. Geen opleiding, VMBO, HAVO, VWO en MBO behoren tot opleidingsniveau laag/middelbaar. HBO en WO behoren tot opleidingsniveau hoog. Anders opgeleide respondenten zijn niet meegenomen in de analyses.

Om mogelijke samenhangen te onderzoeken tussen persoonlijke kenmerken en **of men op de hoogte was, wat men vindt en wat men wil** van het gemeentelijk dierenbeleid, is bij de meeste vragen gebruik

gemaakt van de Chi-kwadraattoets op onafhankelijkheid. Voor de vragen waar twee-tegen-twee gezet kon worden is gebruik gemaakt van de Fisher's Exact Test. Een voorbeeld hiervan is 'huisdierbezit' (geen huisdierbezitters/huisdierbezitters) tegen een 'op-de-hoogte-vraag' (ja/nee). In totaal zijn er 76 statistische toetsen uitgevoerd (19 gesloten enquêtevragen*4 variabelen) om erachter te komen of bepaalde variabelen met elkaar samenhangen.

De leeftijdsklassen en de huisdierbezitters bestaan uit meerdere groepen. Wanneer een significant verband is ontdekt moet er worden achterhaald voor welke groepen deze significantie geldt. Om hierachter te komen, zijn de groepen binnen de variabele paarswys vergeleken met de bonferroni-correctie.

Alle kruistabellen van de gevonden significante verbanden gedurende het gehele onderzoek zijn opgenomen in Bijlage IV.

2.6 Van resultaten naar de aanbeveling

Bovenstaande methodiek beschrijft hoe de data zijn verzameld. In het hoofdstuk Discussie worden de verwachte en onverwachte resultaten besproken. Aansluitend wordt de conclusie geschreven. Naar aanleiding van de discussie en de conclusie zal aan de hand van het boek 'Nieuwe aanpak in overheidscommunicatie' van Bert Pol en Christine Swankhuizen, een slag gemaakt worden naar de aanbeveling. Zo zal het kennisdoel "De gemeente Amsterdam weet hoe adequaat ingespeeld kan worden op de Amsterdamse samenleving aangaande de inhoud en de communicatie van gemeentelijk dierbeleid", worden bereikt.

2.7 Validiteit

Validiteit beschrijft in welke mate het onderzoek vrij is van, systematische, fouten. Voorafgaand aan de dataverzameling wordt de enquête door zes respondenten gecontroleerd op vraagstelling, niveau en duur. Daarnaast worden de eerste vijf respondenten tijdens de dataverzameling als test meegenomen. Hieruit zal blijken of de enquête naar behoeve functioneert. Het is daarom onwaarschijnlijk dat er vertekening van de resultaten zal opgetreden. De enquête wordt mondeling afgenomen, zo kan er voor gezorgd worden dat de vragen juist geïnterpreteerd worden door de respondenten. De deelvragen bevatten concrete begrippen zonder complexe dimensies, en hoeven daarom niet te worden geoperationaliseerd. Het is aannemelijk dat de enquêtevragen, inclusief de gekozen begrippen, de juiste antwoorden zullen opleveren. Hiermee wordt bedoeld: het meet wat er gemeten moet worden.

De vragen in de enquête zijn op B1 niveau geformuleerd. 80% van de bevolking begrijpt B1 niveau en de kern van het bericht wordt behouden. (Paktaal, z.d.)

3. Resultaten

3.1 Persoonlijke kenmerken van de steekproef

Werkelijke/verwachte verhoudingen in de gemeente Amsterdam

- **Geslacht:** 50,5% van de inwoners zijn vrouwen en 49,5% zijn mannen.
- **Opleidingsniveau:** 40,1% van de inwoners is laag of middelbaar opgeleid en 37,9% is hoogopgeleid.
- **Leeftijd:** 12,4% van de inwoners is tussen de 18 en 25 jaar oud, 23,9% van de inwoners is tussen de 26 en 50 jaar, 24,1% is tussen de 51 en 75 jaar en 3,6% is 76 jaar of ouder.
- **Huisdierbezit:** 53% van de inwoners heeft een huisdier, 47% heeft geen huisdier, 25% van de inwoners heeft een kat en 9% heeft een hond.

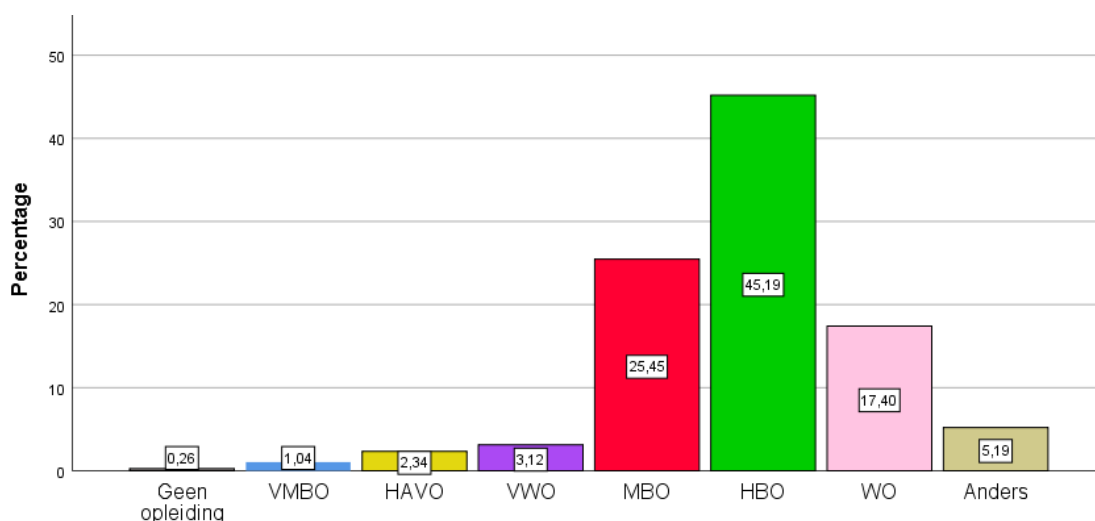
Geslacht

De steekproef bestaat uit 200 vrouwen (52% N=385) en 185 mannen (48%). Er is geen significante afwijking van de verwachte verhouding gevonden (N=385; T=0,323; df=1; P=0,570). Dit betekent dat de steekproef -voor de variabele 'geslacht'- representatief is voor de inwoners van Amsterdam.

Opleidingsniveau

Eén respondent heeft geen opleiding gevolgd. 4 respondenten hebben het VMBO afgerond (of zijn hier nog mee bezig). Voor de HAVO zijn dit 9 respondenten. Voor het VWO zijn dit 12 respondenten (3%). 98 respondenten (25%) hebben een Mbo-opleiding afgerond (of zijn hier nog mee bezig). Voor een Hbo-opleiding zijn dit 174 respondenten (45%). Voor een WO-opleiding zijn dit 67 respondenten (17%) en tot slot hebben 20 respondenten (5%) een ander soort opleiding gevolgd, zie figuur 6.

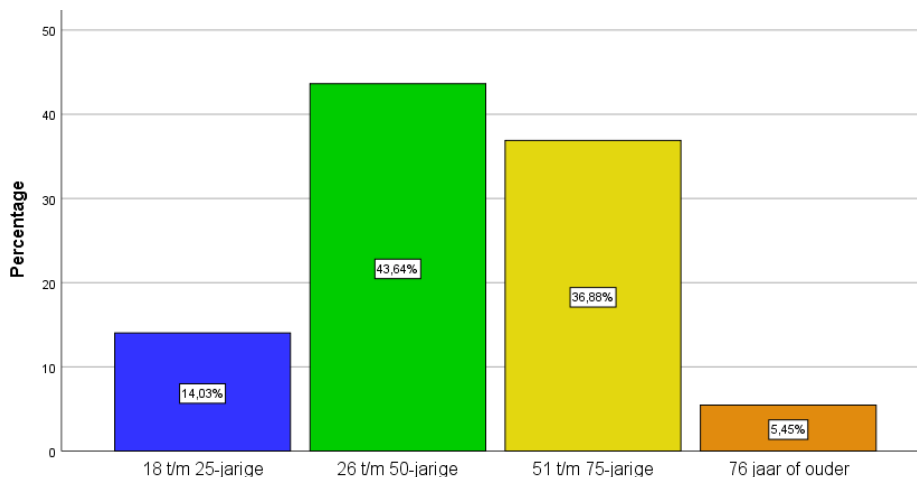
De opleidingen zijn verdeeld tot 2 groepen; opleidingsniveau laag/middelbaar en opleidingsniveau hoog. Er is een significante afwijking van de verwachte verhouding gevonden (N=365; T=44,430; df=1; P=0,000). De hoogopgeleide respondenten zijn oververtegenwoordigd in de steekproef. Dit betekent dat de steekproef -voor de variabele 'opleidingsniveau'- niet representatief is voor de inwoners van Amsterdam.

Figuur 6: Opleidingsniveau van de steekproef in percentages N=385

Leeftijd

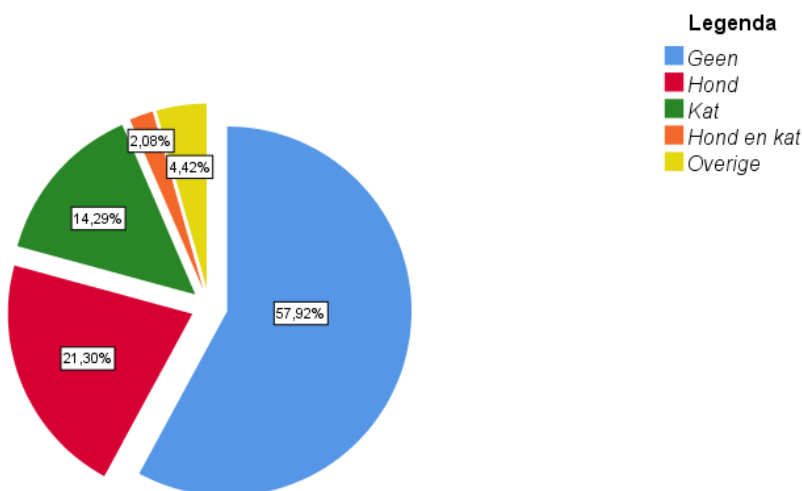
De leeftijden zijn opgedeeld in vier leeftijdsklassen. 54 respondenten (14% N=385) zijn tussen de 18 en 25 jaar oud. 168 respondenten (44%) zijn tussen de 26 en 50 jaar oud. 142 respondenten (37%) zijn tussen de 51 en 75 jaar oud. Tot slot zijn 21 respondenten (6%) 76 jaar of ouder, zie figuur 7. De gemiddelde leeftijd van de steekproef is 46,6 jaar. Er is een significante afwijking van de verwachte verhouding gevonden (N=385; T=9,849; df=1; P=0,020). De leeftijdsklassen 26-50 jaar en 51-75 zijn oververtegenwoordigd. Dit betekent dat de steekproef -voor de variabele 'leeftijdsklassen'- niet representatief is voor de inwoners van Amsterdam.

Figuur 7: Leeftijdsklassen van de steekproef in percentages N=385

Huisdierbezit

223 respondenten (58% N=385) uit de steekproef zijn niet in het bezit van een huisdier. 82 respondenten (21%) hebben in ieder geval een hond (en geen kat). 55 respondenten (14%) hebben in ieder geval een kat (en geen hond). Verder hebben 8 respondenten (2%) in ieder geval een kat en een hond. Tot slot hebben 17 respondenten (4%) een ander soort huisdier (in ieder geval geen hond of kat), zie figuur 8. Voor de meeste analyses zijn deze gegevens omgezet naar 'geen huisdierbezitters' (58%) en 'huisdierbezitters' (42,1%). Er is geen significante afwijking van de verwachte verhouding gevonden (N=385; T=3,744; df=1; P=0,053). Dit betekent dat de steekproef -voor de variabele 'huisdierbezit'- representatief is voor de inwoners van Amsterdam.

Figuur 8: Huisdierbezitters van de steekproef in percentages N=385

3.2 Wat weten de inwoners van het gemeentelijk dierbeleid?

3.2.1 Nieuwsitems over dieren in Amsterdam

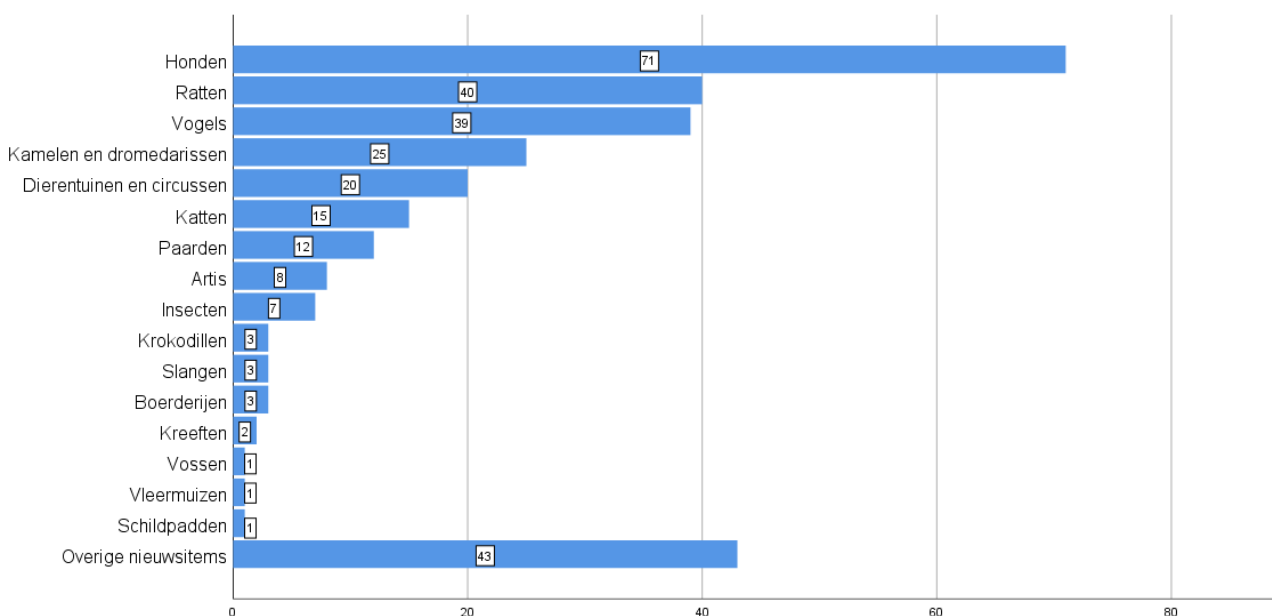
Om te beginnen heeft ongeveer de helft van de respondenten kennisgenomen van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam. 51% (N=385) van de respondenten heeft namelijk de afgelopen jaren iets gelezen, gezien of gehoord over dieren in Amsterdam. De overige 49% heeft de afgelopen jaren niets in de media gelezen, gezien of gehoord over dieren.

De 51% (198 respondenten) die kennis heeft genomen van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam bestaat uit:

- Meer vrouwen (53% N=200) dan mannen (50% N=185);
- **Significant** meer hoogopgeleide respondenten dan laag/middelbaaropgeleide respondenten ($X^2 = 8,132$; $df=1$; $P=0,004$);
- Meer huisdierbezitters (53% N=162) dan geen-huisdierbezitters (50% N=223);
- Veel 76 en oudere respondenten (57% N=21).

18 t/m 25-jarige hebben relatief gezien de minste nieuwsitems genoemd (48% N=54).

Er zijn in totaal 294 nieuwsitems genoemd. De genoemde nieuwsitems zijn onder te verdelen in 17 categorieën; honden (71), ratten (40), vogels (39), kamelen en dromedarissen (25), dierentuinen en circussen (20), katten (15), paarden (12), Artis (8), insecten (7), boerderijen (3), krokodillen (3), slangen (3), kreeften (2), vossen (1), vleermuizen (1), schildpadden (1) en overig (43), zie figuur 9.

Figuur 9: Genoemde nieuwsitems over dieren in Amsterdam per categorie in aantallen N=294

Van alle 294 nieuwsitems is 'rattenoverlast' het meest genoemd (12% N=294), maar als er wordt gekeken naar de categorieën, vormt 'honden' de grootste groep. In de categorie *honden* is 'bijtincidenten/agressieve honden' het meest genoemd (49% N=71). In de categorie *ratten* is 'rattenoverlast' het meest genoemd (90% N=40). In de categorie *vogels* is 'duivenoverlast' het meest genoemd (28% N=39). In de categorie *kamelen en dromedarissen* is 'kameel tijdens de Sinterklaasoptocht' het meest genoemd (44% N=25). In de categorie *dierentuinen en circussen* is 'circusdieren' het vaakst genoemd (70% N=20). In de categorie *katten* is 'het kattenbeleid' het vaakst genoemd (40% N=15). In de categorie *paarden* is 'toeristische paardenritjes op de Dam' het vaakst genoemd (75% N=12). In de categorie *Artis* is 'Pelikaan uit Artis ontsnapt' als enige genoemd (N=8). In

de categorie *insecten* is ‘de bij wordt bedreigd’ als enige genoemd (N=7). In de categorie *boerderijen* is ‘kinderboerderijdiscussie’ één keer genoemd (33% N=3). In de categorie *krokodillen* is ‘krokodil in Amsterdam’ als enige genoemd (N=3). In de categorie *slangen* is ‘slang in wc gevonden’ als enige genoemd (N=3). In de categorie *kreeften* is ‘uitheemse kreeften in Amsterdam’ als enige genoemd (N=2). In de categorie *schildpadden* is ‘dumpen van schildpadden’ als enige genoemd (N=1). In de categorie *vleermuizen* is ‘het gaat slecht met de vleermuizen’ als enige genoemd (N=1). In de categorie *vossen* is ‘vossen terug in de stad’ als enige genoemd (N=1).

In de categorie *overig* is ‘borden over het voeren van dieren’ het vaakst genoemd, zie tabel 1.

Tabel 1: Categorie ‘overig’ van de genoemde nieuwsitems over dieren in Amsterdam in percentages N=43

Overig	Percentage (N=43)
Borden over het voeren van dieren	26%
Verwaarloosde huisdieren	19%
Film “de wilde stad”	16%
Plasticsoep	Allebei 12%
Wensballonnen en oud en nieuw	
Voedselbank voor dieren	Allebei 5%
Dierenoverlast (algemeen)	
BBQ verbod	Alle drie 2%
Levende kerststallen verbieden	
Dumpen van dieren (algemeen)	
Totaal	100%

3.2.2 Op de hoogte van huidige dierbeleidsonderwerpen

In eerste instantie valt het op dat weinig respondenten op de hoogte zijn van het gemeentelijk dierbeleid, zie figuur 10.

91% (N=385) van de respondenten wist namelijk niet dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek.

93% (N=385) van de respondenten wist niet dat de gemeente een chipregistratie voor katten wil gaan verplichten.

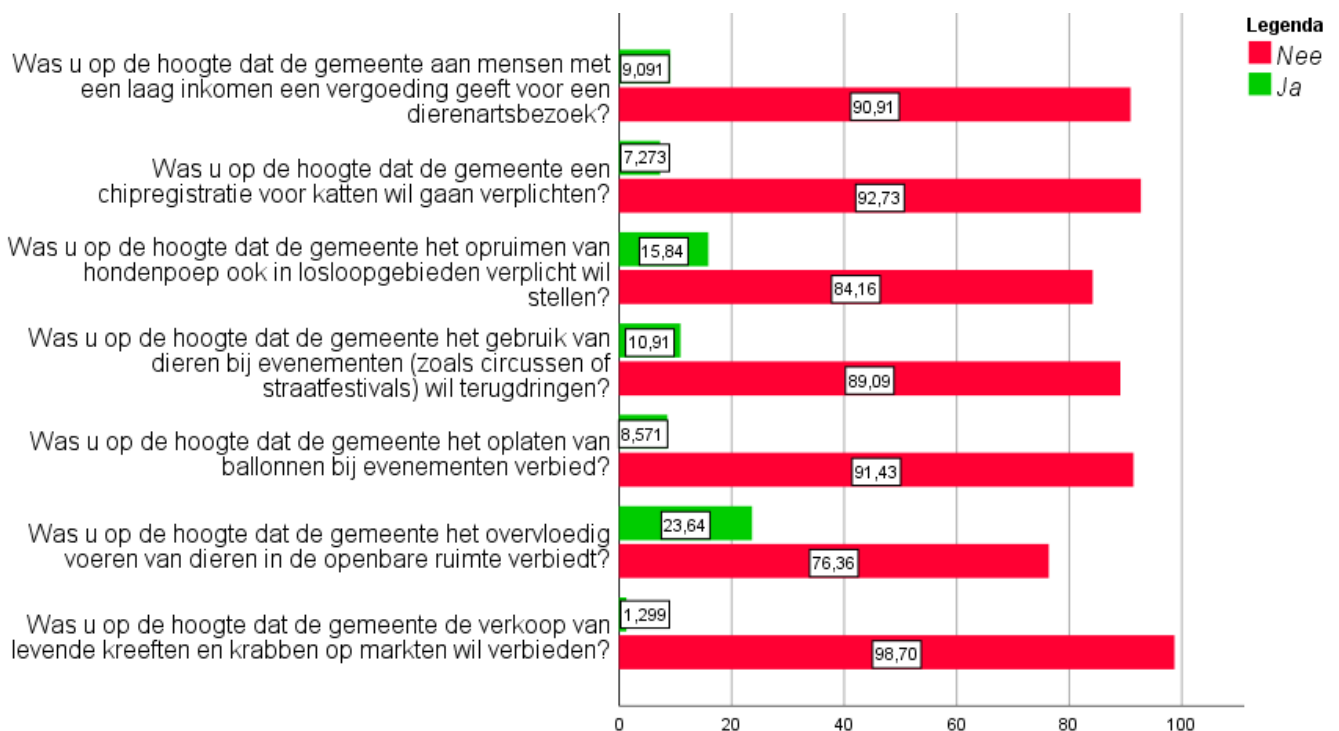
84% (N=385) van de respondenten wist niet dat de gemeente het opruimen van hondenpoep ook in losloopgebieden verplicht wil stellen.

89% (N=385) van de respondenten wist niet dat de gemeente het gebruik van dieren bij evenementen wil terugdringen.

91% (N=385) van de respondenten wist niet dat de gemeente het oplaten van ballonnen bij evenementen wil verbieden.

76% (N=385) van de respondenten wist niet dat de gemeente het overmatig voeren van dieren in de openbare ruimte verbiedt.

99% (N=385) van de respondenten wist niet dat de gemeente de verkoop van levende kreeften en krabben op markten wil verbieden.

Figuur 10: Resultaten 'was u op de hoogte van het dierbeleid' in percentages N=385

3.2.2.1 Op de hoogte van het dierbeleid versus op de hoogte van actualiteiten rondom dieren in de stad

Er is **geen significante samenhang** tussen of men op de hoogte is van het dierbeleid en of men op de hoogte is van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam. Dit betekent dat de kennis van het bestaan van het dierbeleid niet samenhangt met de kennis van actualiteiten rondom dieren in de stad. Zie paragraaf 3.2.1.

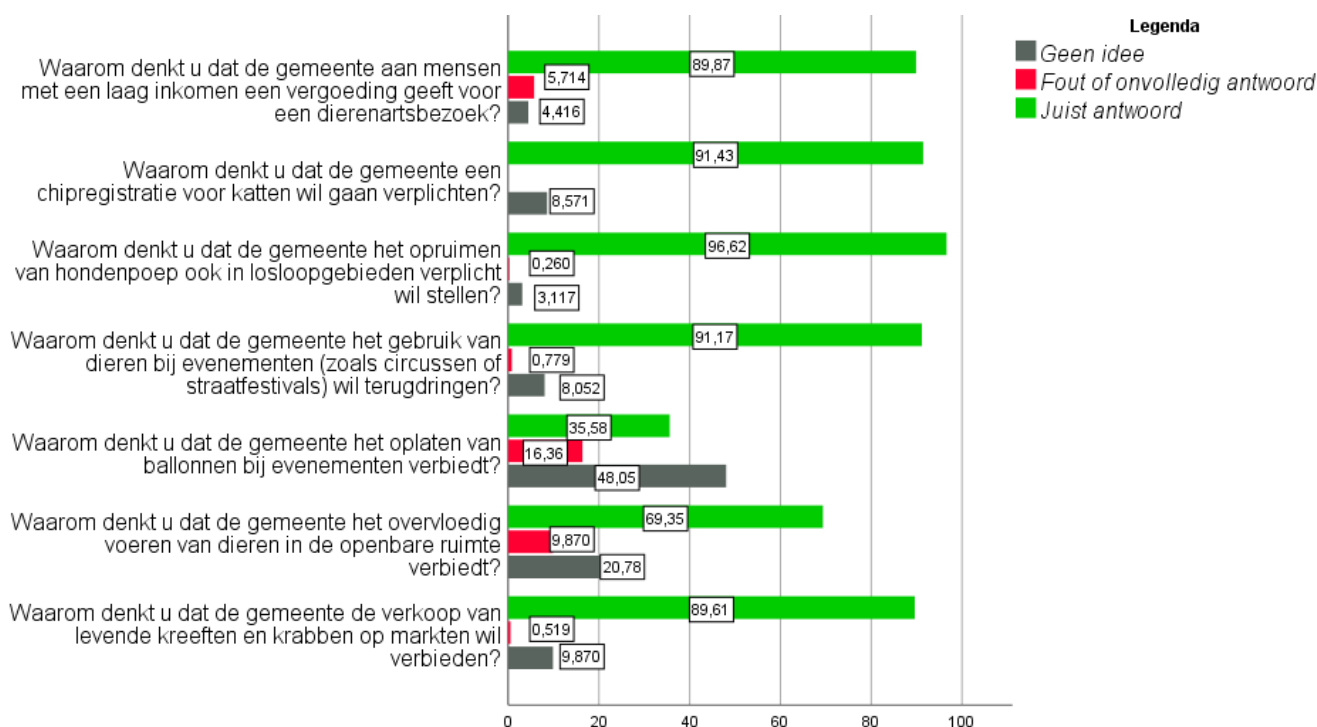
3.2.3 Aanleidingen voor huidige dierbeleidsonderwerpen

Uit de vorige paragraaf bleek dat weinig respondenten op de hoogte zijn van het gemeentelijk dierbeleid, maar daarentegen weten veel respondenten wel de aanleidingen voor de dierbeleidsonderwerpen, zie figuur 11. 90% (N=385) van de respondenten wist de correcte aanleiding voor het dierenartsvergoedingsbeleid namelijk wel; om uitstel van een dierenartsbezoek te vermijden. 6% (N=385) had een onjuist of onvolledig idee over waarom de gemeente dit beleid heeft. 11 van deze respondenten dachten namelijk dat de gemeente dit beleid heeft omdat iedereen recht heeft op een huisdier, zie tabel 2.

Tabel 2: Genoemde (maar onjuist of onvolledige) aanleidingen voor het dierenartsvergoedingsbeleid in percentages N=22

Genoemde (maar onjuist of onvolledige) aanleidingen	Percentage (N=22)
De gemeente doet dit omdat ieder mens recht heeft op een huisdier / ieder mens de mogelijkheid moet hebben om een huisdier te hebben	50%
De gemeente doet dit omdat een huisdier veel toevoegt aan een leven / een dier emotionele waarde heeft voor een mens / een huisdier eenzaamheid kan tegengaan	Allebei 22,7%
De gemeente doet dit om de dieren te redden / helpen	
De gemeente doet dit omdat dieren waardevol zijn voor de gemeente	4,6%

Tot slot weet 4% van de respondenten niet waarom de gemeente dat beleid heeft.

Figuur 11: Resultaten 'waarom denkt u dat de gemeente dit beleid heeft?' in percentages N=385

91% (N=385) van de respondenten weet de correcte aanleiding voor het chipregistratiebeleid, namelijk; om katten makkelijker te kunnen herenigen met de eigenaar en om het dumpen van katten tegen te gaan. 9% (N=385) van de respondenten weet niet waarom de gemeente dat beleid heeft.

97% (N=385) van de respondenten weet de correcte aanleiding voor het hondenpoepbeleid, namelijk; om de schone openbare ruimte te waarborgen. 1 respondent had een onjuist of onvolledig idee over waarom de gemeente dit beleid heeft. Hij dacht namelijk dat de gemeente dit beleid heeft om hondenbezitters dwars te zitten. Tot slot weet 3% niet waarom de gemeente dat beleid heeft.

91% (N=385) van de respondenten weet de correcte aanleiding voor het evenementenbeleid, namelijk; ter bescherming van het dierenwelzijn. 1% had een onjuist of onvolledig idee over waarom de gemeente dit beleid heeft. 1 respondent dacht namelijk dat de gemeente dit beleid heeft omdat de gemeente beïnvloed wordt door politieke partijen, een ander dacht dat de gemeente dit beleid heeft wegens de publieke opinie en nog een ander dacht dat de gemeente dit beleid heeft omdat zij sociale druk ervaart, zie tabel 3. Tot slot weet 8% niet waarom de gemeente dat beleid heeft.

48% van de respondenten weet niet waarom de gemeente het oplaten van ballonnen bij evenementen verbiedt. 36% (N=385) van respondenten weet de correcte aanleiding voor het evenementenbeleid wel, namelijk; vogels en zeedieren overlijden aan de ballonresten. Tot slot heeft 16% een onjuist of onvolledig idee over waarom de gemeente dit beleid heeft. 56 respondenten dachten namelijk dat de gemeente dit beleid heeft om milieuvervuiling tegen te gaan, zie tabel 3. Dat is in principe een goed antwoord, maar omdat de gevolgen voor de dieren niet specifiek zijn genoemd, wordt dit als een onvolledig antwoord beschouwd.

Tabel 3: Genoemde (maar onjuist of onvolledige) aanleidingen voor het ballonnenbeleid in percentages N=63

Genoemde (maar onjuist of onvolledige) aanleidingen	Percentage (N=63)
De gemeente doet dit om milieuvervuiling tegen te gaan	88,9%
De gemeente doet dit omdat het gevolgen heeft voor het vliegverkeer	6,3%
De gemeente doet dit omdat het verkeersongelukken veroorzaakt	3,2%
De gemeente doet dit omdat het gas uit de ballonnen in de lucht komt	1,6%

70% (N=385) van de respondenten weet de correcte aanleiding voor het voerbeleid wel, namelijk dat overvloedig voeren overlast creëert van duiven, ganzen, meeuwen en ratten. 10% had een onjuist of onvolledig idee over waarom de gemeente dit beleid heeft. 30 respondenten dachten namelijk dat de gemeente dit beleid heeft omdat brood ongezond is voor de dieren, zie tabel 4. Dat is in principe een goed antwoord, maar dat is niet de eerste reden voor het beleid, daarom wordt dit als een onvolledig antwoord beschouwd.

Tabel 4: Genoemde (maar onjuist of onvolledige) aanleidingen voor het voerbeleid in percentages N=38

Genoemde (maar onjuist of onvolledige) aanleiding	Percentage (N=38)
De gemeente doet dit omdat brood ongezond is voor de dieren	78,9%
De gemeente doet dit omdat dieren al genoeg eten hebben uit de natuur / de dieren anders overgewicht krijgen	10,5%
De gemeente doet dit omdat eenden zich verstikken in het brood	Alle vier 2,6%
De gemeente doet dit omdat er anders geen natuurlijke selectie meer zal plaatsvinden	
De gemeente doet dit omdat er anders poepoverlast zal zijn	
De gemeente doet dit omdat honden het achtergelaten beschimmelde brood opeten	

Tot slot weet 21% niet waarom de gemeente dat beleid heeft.

90% (N=385) van de respondenten weet de correcte aanleiding voor het kreeften- en krabbenbeleid wel, namelijk; ter bescherming van het dierenwelzijn. 2 respondenten hadden een onjuist of onvolledig idee over waarom de gemeente dit beleid heeft. 1 respondent dacht bijvoorbeeld dat de gemeente dit beleid heeft omdat kreeften en krabben vieze dieren zijn en de ander dacht dat de gemeente dit doet omdat zij wordt beïnvloed door politieke partijen, zie tabel 6. Tot slot weet 10% niet waarom de gemeente dat beleid heeft.

3.1.3.1 Genoemde aanleidingen versus opleidingsniveau

Er is **geen significante samenhang** tussen de genoemde aanleidingen en het opleidingsniveau. Dit betekent dat de kennis over de aanleidingen voor het dierbeleid niet samenhangt met het opleidingsniveau.

3.3 Wat vinden de inwoners van het gemeentelijk dierbeleid?

3.3.1 Mening over huidige dierbeleidsonderwerpen

Ondanks dat de respondenten over het algemeen niet op de hoogte zijn van de dierbeleidsonderwerpen, staan de respondenten grotendeels wel positief tegenover het dierbeleid, zie figuur 12.

65% (N=385) van de respondenten vindt het namelijk een goed idee dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek. 22% vindt dit een slecht idee en 13% staat neutraal tegenover dit beleid.

69% (N=385) van de respondenten vindt het een goed idee dat de gemeente een chipregistratie voor katten wil gaan verplichten. 18% vindt dit een slecht idee en 14% staat neutraal tegenover dit beleid.

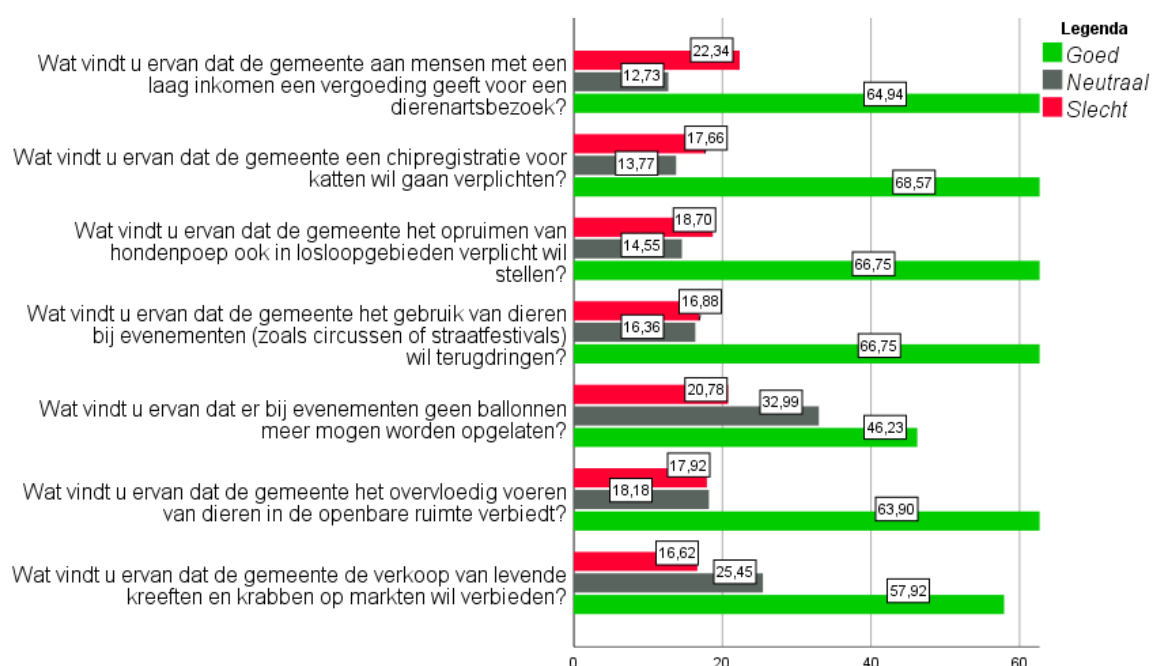
67% (N=385) van de respondenten vindt het een goed idee dat de gemeente het opruimen van hondenpoep ook in losloopgebieden verplicht wil stellen. 19% vindt dit een slecht idee en 15% staat neutraal tegenover dit beleid.

67% (N=385) van de respondenten vindt het een goed idee dat de gemeente het gebruik van dieren bij evenementen wil terugdringen. 17% vindt dit een slecht idee en 16% staat neutraal tegenover dit beleid.

46% (N=385) van de respondenten vindt het een goed idee dat de gemeente het oplaten van ballonnen bij evenementen wil verbieden. 17% vindt dit een slecht idee en 33% staat neutraal tegenover dit beleid.

64% (N=385) van de respondenten vindt het een goed idee dat de gemeente het overmatig voeren van dieren in de openbare ruimte verbiedt. 18% vindt dit een slecht idee en 18% staat neutraal tegenover dit beleid.

58% (N=385) van de respondenten vindt het een goed idee dat de gemeente de verkoop van levende kreeften en krabben op markten wil verbieden. 17% vindt dit een slecht idee en 25% staat neutraal tegenover dit beleid.

Figuur 12: Resultaten 'wat vindt u van het Amsterdams dierbeleid?' in percentages N=385

3.3.2 Kijk op dieren in de stad

Voor 77% (N=385) van de respondenten maakt dieren onderdeel uit van de stad. Voor 18% maakt dieren een belangrijk onderdeel uit van de stad. Voor de overige 5% maakt dieren geen onderdeel uit van de stad, zie tabel 8.

3.3.2.1 Kijk op dieren in de stad versus de meningen huidig dierbeleid

Zoals in de Methode beschreven staat, krijgen de gegeven meningen bij enquêtevraag 2a t/m 8a, zie paragraaf 3.3.1 een score toegekend. Omdat er 7 keer om een mening gevraagd wordt, is het maximaal haalbaar om 14 punten te scoren. Aan de hand van de puntentelling wordt bekeken of respondenten met een hoge puntenscore (dus: relatief positief staan tegenover het dierbeleid), ook hebben aangegeven dat dieren een belangrijk onderdeel uitmaken van de stad. Aan de hand van de puntentelling wordt er ook bekeken of respondenten met een lage puntenscore uit deel 1 (dus: relatief negatief staan tegenover het dierbeleid), ook hebben aangegeven dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad, zie tabel 5. Dit is een samenhangvraag voor de meningen over de dierbeleidsonderwerpen.

Tabel 5: Kijk op dieren in de stad versus de meningen huidig dierbeleid

Mening-score	Kijk op dieren in de stad		
	Dieren maken geen onderdeel uit van de stad	Dieren maken onderdeel uit van de stad	Dieren maken een belangrijk onderdeel uit van de stad
Lage score (0-7)	12 *	46	9
Hoge score (8-14)	8	249	61
	20 respondenten	295	70

* De oranje en groene cellen tonen het aantal respondenten met de desbetreffende kijk op dieren en de desbetreffende score voor de mening-vragen.

Van de respondenten die aangeven dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad, hebben de meesten een lage score (12/20) voor het huidig dierbeleid. Deze respondenten hebben relatief gezien de meest negatieve mening over het dierbeleid. Van de respondenten die aangeven dat dieren wel onderdeel uitmaken van de stad, hebben de meesten een hoge score (249/295) voor het huidig dierbeleid. Deze respondenten hebben relatief gezien een positieve mening over het dierbeleid. Van de respondenten die aangeven dat dieren een belangrijk onderdeel uitmaken van de stad, hebben de meesten een hoge score (61/70) voor het huidig dierbeleid. Deze respondenten hebben relatief gezien de meest positieve mening over het dierbeleid.

Respondenten die vinden dat dieren een belangrijk onderdeel uitmaken van de stad staan **significant positiever** tegenover het dierbeleid, dan respondenten die vinden dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad ($X^2 = 19,326$; $df=1$; $P=0,000$).

3.3.3 Meningen gehouden dierenbeleid versus meningen vrijlevende dierenbeleid

Zoals in de Methode beschreven staat, krijgen de gegeven meningen bij enquêtevraag 2a t/m 8a een score toegekend. Ook de gegeven meningen bij enquêtevraag 10 t/m 14 krijgen een score toegekend. De resultaten van enquêtevraag 10 t/m 14 worden behandeld in paragraaf 3.4.1. Aan de hand van de puntentelling bekeken of respondenten met een hoge puntenscore voor het vrijlevende dierenbeleid (dus: relatief positief staan tegenover het vrijlevende dierenbeleid), ook een hoge puntenscore hebben voor het gehouden dierenbeleid (dus: relatief positief staan tegenover het gehouden dierenbeleid). Omdat er voor de gehouden dierenbeleidsonderwerpen 7 keer om een mening gevraagd wordt, is het maximaal haalbaar om 14 punten te scoren. Voor de vrijlevende dierenbeleidsonderwerpen wordt er 5 keer om een mening gevraagd, hier is het maximaal haalbaar om 10 punten te scoren.

Het merendeel van de respondenten heeft een hoge score (295/385) voor het gehouden dierenbeleid. Het merendeel van de respondenten heeft ook een hoge score (315/385) voor het vrijlevende dierenbeleid. Van de 295 respondenten die een hoge score hebben voor het gehouden dierenbeleid, heeft het grootste deel ook een hoge score voor het vrijlevende dierenbeleid (249/295). Zie tabel 6.

Tabel 6: Meningen gehouden dierenbeleid tegenover meningen vrijlevende dierenbeleid

		Mening over het vrijlevende dierenbeleid		
		Lage score (0-4)	Hoge score (5-10)	
Mening over het gehouden dierenbeleid	Lage score (0-7)	24*	66	90
	Hoge score (8-14)	46	249	295
		70**	315	

* De oranje en groene cellen tonen het aantal respondenten met de desbetreffende mening-score binnen het soort dierbeleid

** Totaal aantal respondenten in de lage/hoge score voor het gehouden/vrijlevende dierenbeleid

Er is een **significante samenhang** tussen de meningen over het gehouden dierbeleid en de meningen over het vrijlevende dierenbeleid. Respondenten die positief staan tegenover het gehouden dierenbeleid, staan ook positief tegenover het vrijlevende dierenbeleid ($\chi^2 = 5,684$; $df=1$; $P=0,017$).

3.4 Wat willen de inwoners inhoudelijk van het gemeentelijk dierbeleid?

3.4.1 Wensen voor het dierbeleid van de gemeente

De respondenten hebben uiteenlopende meningen over een eventuele uitbreiding van het dierbeleid, zie figuur 13.

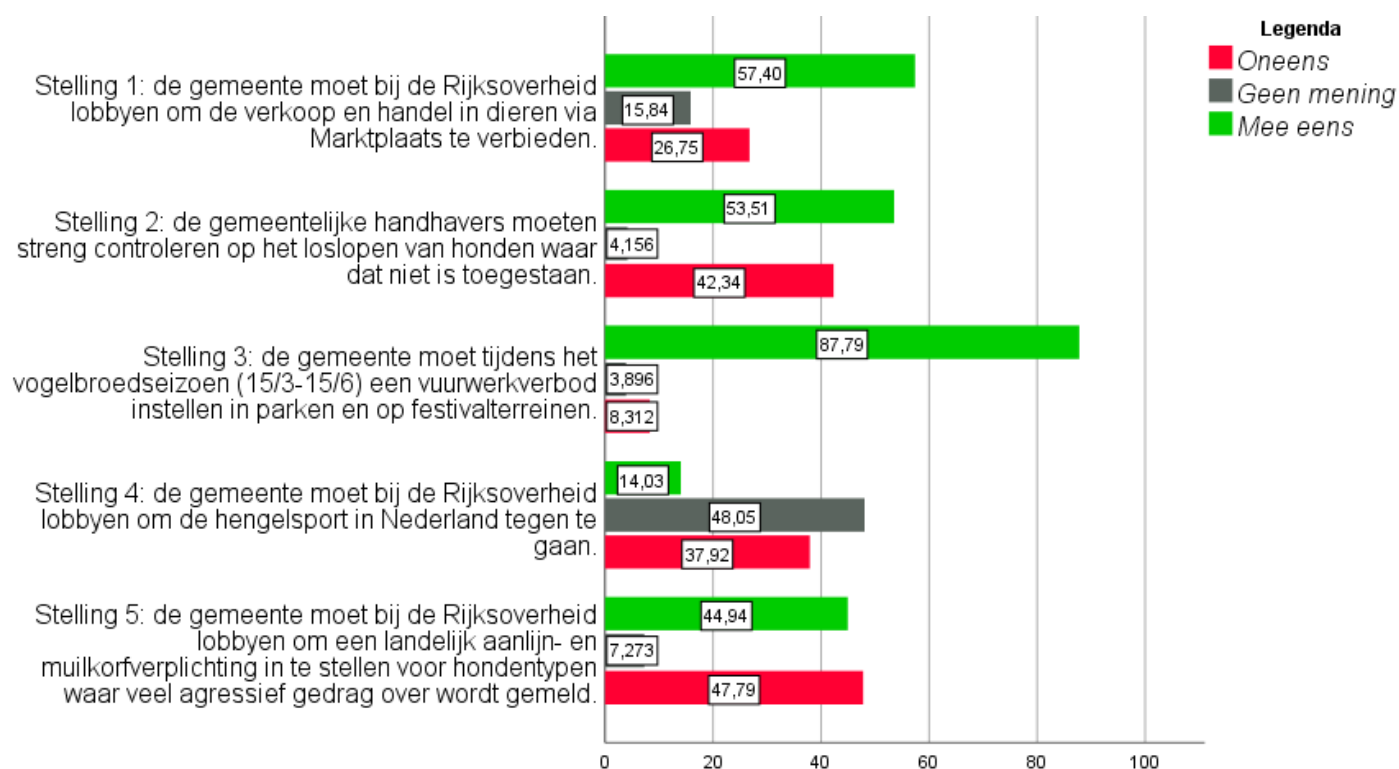
57% (N=385) van de respondenten vindt dat de gemeente moet gaan lobbyen om de verkoop en handel in dieren via Marktplaats te verbieden.

54% (N=385) vindt dat de gemeentelijke handhavers streng moeten controleren op het loslopen van honden waar dat niet is toegestaan.

88% (N=385) vindt dat de gemeente een vuurwerkverbod moet instellen in parken en op festivalterreinen tijdens het vogelbroedseizoen.

38% (N=385) vindt niet dat de gemeente bij de Rijksoverheid moet lobbyen om de hengelsport in Nederland tegen te gaan.

48% (N=385) vindt niet dat de gemeente bij de Rijksoverheid moet lobbyen om een landelijk aanlijn- en muilkorfverplichting in te stellen voor hondentypen waar veel agressief gedrag over wordt gemeld.

Figuur 13: Resultaten 'moet de gemeente, volgens u, deze acties ondernemen?' in percentages N=385

4.4.1.1 Meningen huidig dierbeleid versus meningen uitbreiding van het dierbeleid

Er is **geen significante samenhang** tussen de meningen over het huidig dierbeleid en de meningen over de uitbreiding van het dierbeleid. Dit betekent dat de meningen over de uitbreiding van het dierbeleid niet samenhangen met de meningen over het huidig dierbeleid. Zie paragraaf 3.3.1.

3.4.2 Wensen voor het dierbeleid van de inwoners

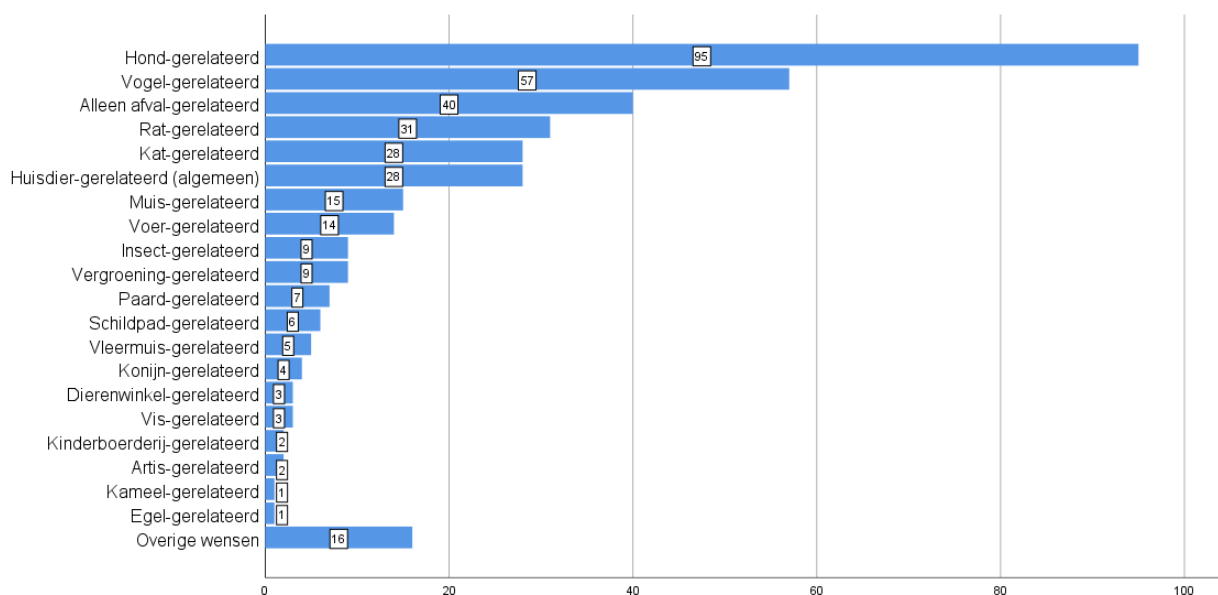
Niet alleen de dierthema's van de gemeente kwamen aan bod tijdens de dataverzameling. Ook de respondenten kregen de kans om zelf dierthema's te noemen waar zij moeilijkheden mee ervaren. 61% (N=385) van de respondenten heeft wensen voor het dierbeleid. De overige 39% heeft aangegeven geen wensen te hebben voor het dierbeleid.

De 61% (236 respondenten) die wensen heeft voor het dierbeleid bestaat uit:

- **Significant** meer vrouwen dan mannen ($X^2 = 7,879$; $df=1$; $P=0,005$);
- Iets meer laag/middelbaar opgeleide respondenten (64% N=124) dan hoogopgeleide respondenten (61% N=241);
- Meer huisdierbezitters (65% N=162) dan geen-huisdierbezitters (59% N=223);
- Veel 76 jaar en oudere respondenten (67% N=21).

18 t/m 25-jarige hebben relatief gezien de minste wensen voor het dierbeleid genoemd (50% N=54).

In totaal zijn er 376 wensen genoemd. De 376 genoemde wensen zijn onder te verdelen in 22 categorieën; hond-gerelateerd (95), vogel-gerelateerd (57), alleen afval-gerelateerd (40), rat-gerelateerd (31), kat-gerelateerd (28), huisdier-gerelateerd (algemeen) (28), muis-gerelateerd (15), voer-gerelateerd (14), insect-gerelateerd (9), paard-gerelateerd (7), vergroening-gerelateerd (9), schildpad-gerelateerd (6), vleermuis-gerelateerd (5), konijn-gerelateerd (4), dierenwinkel-gerelateerd (3), vis-gerelateerd (3), kinderboerderij-gerelateerd (2), Artis-gerelateerd (2), kameel-gerelateerd (1), egel-gerelateerd (1) en overig (16), zie figuur 14.

Figuur 14: Genoemde wensen voor het dierbeleid per categorie in aantallen N=376

Van alle 376 genoemde wensen voor het dierbeleid is 'De gemeente moet rattenoverlast tegengaan' het meest genoemd (8% N=376). In de categorie *hond-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet losloopgebieden bevorderen' het meest genoemd (24% N=95). In de categorie *vogel-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet duivenoverlast tegengaan' het meest genoemd (30% N=57). In de categorie *alleen afval-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet vervuiling tegengaan' het meest genoemd (43% N=40). In de categorie *rat-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet rattenoverlast tegengaan' het meest genoemd (94% N=31). In de categorie *kat-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet kattenoverlast tegengaan' het meest genoemd (57% N=28). In de categorie *huisdier-gerelateerde wensen (algemeen)* is 'De gemeente moet vaker ingrijpen in huishoudens wanneer dat nodig is' het

meest genoemd (39% N=28). In de categorie *muisc-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet muizenoverlast tegengaan' alleen genoemd (N=15). In de categorie *voer-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet het overmatig voeren van dieren tegengaan' het meest genoemd (86% N=14). In de categorie *insect-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet hulp bieden aan insecten' het meest genoemd (56% N=). In de categorie *paard-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet het entertainment met paarden tegengaan' het meest genoemd (57% N=7). In de categorie *vergroening-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet zorgen voor minder grijs, meer groen' alleen genoemd (N=6). In de categorie *schildpad-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet het dumpen van schildpadden tegengaan' alleen genoemd (N=6). In de categorie *vleermuis-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet vleermuispopulaties bevorderen' alleen genoemd (N=5). In de categorie *konijn-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet alerter zijn op hoe men konijnen houdt' het meest genoemd (75% N=4). In de categorie *dierenwinkel-gerelateerde wensen* is bijvoorbeeld 'De gemeente moet dierenwinkels beter controleren' genoemd (33% N=3). In de categorie *vis-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet het dumpen van vissen tegengaan' het meest genoemd (67% N=3). In de categorie *kinderboerderij-gerelateerde wensen* is bijvoorbeeld 'De gemeente moet alerter zijn op dierenwelzijn op kinderboerderijen' genoemd (50% N=2). In de categorie *Artis-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet wat doen aan de te kleine hokken in Artis' alleen genoemd (N=2). In de categorie *kameel-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet het gebruik van kamelen bij festiviteiten verbieden' alleen genoemd (N=1). In de categorie *egel-gerelateerde wensen* is 'De gemeente moet egelpopulaties bevorderen' alleen genoemd (N=1).

In de categorie *overige wensen* is 'De gemeente moet meer controleren op vuurwerk afsteken, want het wordt gegooid naar honden' het vaakst genoemd (13% N=16), zie tabel 7.

Tabel 7: Categorie 'overig' van de genoemde wensen voor het dierbeleid in percentages N=16

Overige wensen	Aantal (N=16)
De gemeente moet meer controleren op het afsteken van vuurwerk	13%
De gemeente moet meer luisteren naar de burger, ook als het gaat om dieren.	Alle veertien 6%
De gemeente moet niet zoveel met geld strooien	
De gemeente moet meer geld geven aan de Dierenambulance	
De gemeente moet de diervriendelijkheid in de stad verbeteren	
De gemeente moet het licht in Amsterdam eerder uitdoen voor de dieren	
Het is zielig voor de dieren die in deze drukke stad moeten leven. Het welzijn wordt aangetast.	
De gemeente moet zorgen voor minder dode dieren op de weg	
De gemeente moet vuurwerk altijd verbieden	
De gemeente moet het afschieten van dieren tegengaan	
De gemeente moet ervoor zorgen dat meer mensen vegetarisch eten	
De gemeente moet ervoor zorgen dat er minder vlees ligt in de supermarkt	
Al die dieren horen hier niet	
Mensen geven de meeste overlast	
De gemeente moet ervoor zorgen dat dierenartskosten omlaag gaan	
Totaal	100%

3.4.2.1 Meninge huidige dierbeleid versus wensen voor het dierbeleid

Er is **geen significante samenhang** tussen meningen over het huidige dierbeleid en de genoemde wensen voor het dierbeleid. Dit betekent dat de genoemde wensen voor het dierbeleid niet samenhangen met meningen over het huidige dierbeleid. Zie paragraaf 3.3.1.

3.4.2.2 Kijk op dieren in de stad versus wensen voor het dierbeleid

Er is een **significante samenhang** tussen de kijk op dieren in de stad en de genoemde wensen voor het dierbeleid. Respondenten die vinden dat dieren een onderdeel uitmaken van de stad, hebben significant meer wensen voor het dierbeleid, dan respondenten die vinden dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad ($\chi^2 = 8,201$; $df=1$; $P=0,004$).

3.5 Welke wensen hebben de inwoners voor de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid?

Voor de ontwikkeling van het dierbeleid is zowel de inhoud als de communicatie van belang. 89% (N=385) van de respondenten heeft wensen voor de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid. De overige 11% geeft aan geen voorkeur te hebben.

De 89% (344 respondenten) die wensen heeft voor de communicatie van het dierbeleid bestaat uit:

- Vrijwel evenveel vrouwen (89,5% N=200) als mannen (89,2% N=185);
- **Significant** meer hoogopgeleide respondenten dan laag/middelbaaropgeleide respondenten ($X^2 = 3,954$; $df=1$; $P=0,047$);
- Vrijwel evenveel huisdierbezitters (89% N=162) als geen-huisdierbezitters (90% N=223);
- Veel 51 t/m 75-jarige (95% N=142).

76-jarige, en oudere, respondenten hebben relatief gezien de minste communicatiemiddelen genoemd (81% N=21).

Deze 344 respondenten hebben in totaal 474 communicatiemiddelen genoemd, zie tabel 8 op de volgende pagina. Deze communicatiemiddelen zijn onder te verdelen in 5 categorieën; digitale communicatie (227), papieren communicatie (222), beeldcommunicatie (98), openbare ruimte communicatie (46) en verbale communicatie (24). Sommige genoemde communicatiemiddelen zijn opgenomen in meerdere categorieën, omdat deze media op verschillende manieren communiceren. AT5 communiceert namelijk via digitale media (website) en via beeldcommunicatie (tv). Van de 46 verschillende communicatiemiddelen is 'wijkkrant/buurtkrant' het meest genoemd (15%). AT5 staat op de tweede plek (12%) en Facebook op derde (10%), zie tabel 9.

Aanvullend hebben 6 respondenten aangegeven dat Engelstalige communicatie van belang is en 7 respondenten gaven aan dat alle media ingezet moeten worden voor de communicatie van het dierbeleid.

Tabel 8: Genoemde wensen voor de communicatie van het dierbeleid in percentages N=481

Digitale communicatie (227)	Percentage N=474
AT5 *	12%
Facebook	10%
Het Parool	8%
Nederlandse Omroep Stichting (NOS)	4%
Website van de gemeente Amsterdam	3%
RTV Noord-Holland	Alle vijf 2%
NU.nl	
Infographics	
Digitale post (e-mail)	
Sociale media (algemeen)	
Metro krant	1%
Twitter	0,8%
Algemeen Dagblad (AD)	Alle vier 0,2%
RTL Nieuws	
Nieuwssites (algemeen)	
Instagram	
Papieren communicatie (222)	
Wijkkrant/Buurtkrant	15%
Het Parool	Allebei 8%
Stadsdeelkranten	
Posters	4%
Stadsblad De Echo	3%
Folders	Alle vier 2%
Fysieke post	
Krant (algemeen)	
Infographics	
Nieuwsbrief	Allebei 1%
Metro krant	
Algemeen Dagblad (AD)	Allebei 0,2%
Pamfletten	
Beeldcommunicatie (98)	
AT5	12%
Nederlandse Omroep Stichting (NOS)	4%
RTV Noord-Holland	Allebei 2%
YouTube	
Tv-reclame	0,8%
Openbare ruimte communicatie (46)	
Borden in de stad	3%
Borden in parken	2%
Openbaar Vervoersreclame	1%
Borden in winkels	Allebei 0,6%
Buurtbijeenkomsten	
Borden bij vijvers	Alle vier 0,4%
Reclamezuilen langs de weg	

Informeren via supermarkten	Alle vier 0,2%
Informeren via bedrijven	
Informeren via hondenpoepzakjes	
Informeren via dierenartsen	
Informeren via voedselbanken	
Informeren bij de bakker	Allebei 0,4%
Verbale communicatie (24)	
RTV Noord-Holland	
Gastcolleges op scholen	
Radio	
Telefonisch informeren	Allebei 0,2%
Stadsvoorlichting	
Op straat informeren	0,2%

**Alle communicatiemiddelen in de lichtgroene cellen zijn opgenomen in meerdere categorieën, omdat deze middelen via verschillende media communiceren*

3.6 Welke verbanden zijn er tussen persoonlijke kenmerken van de inwoners en de kennis, meningen en inhoudelijk wensen voor het gemeentelijk dierbeleid?

3.6.1 Verbanden tussen persoonlijke kenmerken en de kennis van het gemeentelijk dierbeleid

Om mogelijke samenhangen te onderzoeken tussen persoonlijke kenmerken en of men op de hoogte is van het gemeentelijke dierbeleid zijn 28 statistische toetsen uitgevoerd (7 enquêtevragen*4 variabelen). Er zijn 3 significante verbanden gevonden:

Op de hoogte van het dierenartsvergoedingsbeleid versus geslacht

Amsterdamse vrouwen zijn vaker op de hoogte van het dierenartsvergoedingsbeleid, dan Amsterdamse mannen ($X^2=5,853$; $df=1$; $P=0,016$).

Op de hoogte van het hondenpoepbeleid versus opleidingsniveau

Respondenten met een laag/middelbaar opleidingsniveau zijn vaker op de hoogte van het hondenpoepbeleid, dan hoogopgeleide respondenten ($X^2=7,230$; $df=1$; $P=0,007$).

Op de hoogte van het kreeften- en krabbenbeleid versus leeftijdsklassen

Respondenten uit leeftijdsklasse 76 jaar en ouder zijn vaker op de hoogte van het kreeften- en krabbenbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar ($X^2=13,436$; $df=3$; $P=0,004$).

3.6.2 Verbanden tussen persoonlijke kenmerken en de mening over het gemeentelijk dierbeleid

Om mogelijke samenhangen te onderzoeken tussen persoonlijke kenmerken en wat men vindt van het gemeentelijke dierbeleid zijn 28 statistische toetsen uitgevoerd (7 enquêtevragen* 4 variabelen). Er zijn 9 significante verbanden gevonden:

Mening over het dierenartsvergoedingsbeleid versus huisdierbezit

Amsterdammers zonder huisdier staan negatiever tegenover het dierenartsvergoedingsbeleid, dan Amsterdammers met een huisdier ($X^2=11,983$; $df=2$; $P=0,003$).

Mening over het dierenartsvergoedingsbeleid versus leeftijdsklassen

Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar staan positiever tegenover het dierenartsvergoedingsbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar ($X^2=14,839$; $df=6$; $P=0,022$).

Mening over het chipregistratiebeleid versus huisdierbezit

De geen-huisdierbezitters ($X^2=15,591$; $df=1$; $P=0,000$) en de hondenbezitters van de steekproef ($X^2=18,415$; $df=1$; $P=0,000$) zijn het vaker eens met het chipregistratiebeleid, dan kattenbezitters.

Mening over het chipregistratiebeleid versus leeftijdsklassen

Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar staan positiever tegenover het chipregistratiebeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar ($X^2=17,108$; $df=6$; $P=0,009$).

Mening over het hondenpoepbeleid versus huisdierbezit

De geen-huisdierbezitters ($X^2=26,854$; $df=1$; $P=0,000$) en de kattenbezitters van de steekproef ($X^2=20,382$; $df=1$; $P=0,000$) zijn het vaker eens met het hondenpoepbeleid, dan hondenbezitters.

Mening over het hondenpoepbeleid versus leeftijdsklassen

Respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder staan positiever tegenover het hondenpoepbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar ($X^2=18,454$; $df=6$; $P=0,005$).

Mening over het evenementenbeleid versus opleidingsniveau

Hoogopgeleide respondenten staan positiever tegenover het evenementenbeleid, dan respondenten met een laag/middelbaar opleidingsniveau ($X^2=8,223$; $df=2$; $P=0,016$).

Mening over het evenementenbeleid versus leeftijdsklassen

Respondenten uit leeftijdsklasse 76 jaar en ouder staan negatiever tegenover het evenementenbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar ($X^2=19,361$; $df=6$; $P=0,004$).

Mening over het kreeften- en krabbenbeleid versus leeftijdsklassen

Respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar staan positiever tegenover het kreeften- en krabbenbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder ($X^2=13,228$; $df=6$; $P=0,040$).

3.6.3 Verbanden tussen persoonlijke kenmerken en de inhoudelijke wensen voor het gemeentelijk dierbeleid

Om mogelijke samenhangen te onderzoeken tussen persoonlijke kenmerken en wat men wil van het gemeentelijke dierbeleid zijn 20 statistische toetsen uitgevoerd (5 enquêtevragen* 4 variabelen). Er zijn 4 significante verbanden gevonden:

Wensen voor het losloopbeleid versus huisdierbezit

De geen-huisdierbezitters ($X^2=14,667$; $df=1$; $P=0,001$) en de kattenbezitters van de steekproef ($X^2=19,045$; $df=1$; $P=0,000$) zijn het vaker eens met het losloopbeleid, dan hondenbezitters.

Wensen voor het losloopbeleid versus leeftijdsklassen

Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar zijn het vaker eens met het losloopbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar ($X^2=13,887$; $df=6$; $P=0,031$).

Wensen voor het hengelsportbeleid en leeftijdsklassen

Respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder zijn het vaker oneens met het hengelsportbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar ($X^2=13,889$; $df=6$; $P=0,031$).

Wensen voor het aanlijn- en muilkorfbeleid en huisdierbezit

De geen-huisdierbezitters ($X^2=10,272$; $df=1$; $P=0,006$) en de kattenbezitters van de steekproef ($X^2=14,066$; $df=1$; $P=0,001$) zijn het vaker eens met het aanlijn- en muilkorfbeleid, dan hondenbezitters.

3.7 Methode discussie

De lezer moet er rekening mee houden dat deze studie iets vertelt over inwoners, in de zin van; mannen en vrouwen, huisdierbezitters en geen-huisdierbezitters, mensen met verschillende opleidingsniveaus en mensen uit verschillende leeftijdsklassen. Aangezien Amsterdam de meeste nationaliteiten (180) van Nederland huisvest (Iamsterdam, z.d.), was het eventueel ook interessant geweest om resultaten aan nationaliteiten te verbinden. Dit is echter niet gedaan, omdat dit niet in lijn is met het onderzoeksbeleid van de gemeente Amsterdam. Mogelijke verschillen in opinies van mensen met verschillende nationaliteiten zijn daarom niet onderzocht.

Bij elk beleidsstuk van deel 1 werden drie vragen gesteld. Zo werd in kaart gebracht wat men ervan vindt (gesloten vraag), of men ervan op de hoogte was (gesloten vraag) en waarom men denkt dat de gemeente dat doet (open vraag). Zo wordt er dus bijvoorbeeld eerst gevraagd wat men ervan vindt dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek. Daarna werd er gevraagd of men op de hoogte was van het dierenartsvergoedingsbeleid. Mogelijk heeft deze manier van vraagstelling invloed gehad op de gegeven antwoorden. Wanneer bijvoorbeeld een gesprek werd aangegaan met een respondent over minima met een huisdier, had op die manier gepolst kunnen worden of de respondent wist dat de gemeente een dierenartsvergoeding geeft voor minima met een huisdier.

4. Resultaten discussie

Representativiteit van de steekproef

Om uitspraken te doen over de inwoners van Amsterdam is het van belang om te weten of de steekproef representatief is voor de gehele populatie. Tijdens de dataverzameling zijn verschillende maatregelen getroffen om de kans op een representatieve steekproef te vergroten, zoals; enquêteren op verschillende dagen en dagdelen en enquêteren op verschillende locaties. De steekproef is representatief voor de gehele populatie voor de variabele 'geslacht' en 'huisdierbezit' (wel of geen huisdier). De steekproef is niet representatief voor de gehele populatie voor de variabele 'huisdierbezit' (geen-huisdierbezitter, hondenbezitter, kattenbezitter), 'leeftijd' en 'opleidingsniveau'.

Huisdierbezit (geen-huisdierbezitters, hondenbezitters, kattenbezitters)

In Amsterdam heeft 9% van de inwoners een hond als huisdier (Gemeente Amsterdam, 2008). Maar, 21,3% van de steekproef had een hond als huisdier. Het hoge percentage hondenbezitters van de steekproef is naar alle waarschijnlijk ontstaan omdat 136 enquêtes (35,3% N=385) zijn afgenomen in parken. Omdat er is een significante afwijking van de verwachte verhouding is gevonden, is de steekproef niet representatief voor 'geen huisdier-bezitters', 'hondenbezitters' en 'kattenbezitters'.

Leeftijd

In Amsterdam is 24% van de inwoners tussen de 26 en 50 jaar oud en is 24% tussen de 51 en 75 jaar (CBS (2), 2017). In de steekproef is 44% van de respondenten tussen de 26 en 50 jaar oud en is 37% tussen de 51 en 75 jaar oud. Deze leeftijdscategorieën zijn oververtegenwoordigd. Het is onduidelijk waarom deze categorieën oververtegenwoordigd zijn.

Opleidingsniveau

In Amsterdam is 40,1% van de inwoners laag/middelbaaropgeleid en 37,9% is hoogopgeleid. (CBS, 2018) (Gemeente Amsterdam (2), 2017). In de steekproef was 32,2% laag/middelbaaropgeleid en 62,6% was hoogopgeleid. In de enquête is geen onderscheid gemaakt tussen Mbo-niveau 1,2,3, en 4. Daarom vormen de laag/middelbaaropgeleide respondenten samen één groep. Hierdoor is het moeilijk om vast te stellen of de steekproef representatief is voor de variabele 'opleidingsniveau'.

Wat de inwoners weten van het gemeentelijk dierbeleid

Hoogopgeleide respondenten weten meer over actualiteiten rondom dieren in Amsterdam

Ongeveer de helft van de respondenten heeft kennisgenomen van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam. Een duidelijk verschil zit vooral tussen de laag/middelbaaropgeleide respondenten en hoogopgeleide respondenten. Hoogopgeleide respondenten hebben significant meer kennisgenomen van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam, dan laag/middelbaaropgeleide respondenten. Uit de literatuur blijkt dat hoogopgeleiden relatief meer online nieuws lezen (69%), dan laag- (32%) en midden opgeleiden (47%). Hoogopgeleiden lezen relatief ook meer dag- en nieuwsbladen (53%), dan midden opgeleiden (48%). Laagopgeleiden lezen daarentegen relatief gezien wel meer dag- en nieuwsbladen dan hoogopgeleiden (56%). (Leesmonitor, z.d.)

Respondenten hebben het meest gelezen over rattenoverlast

Van alle genoemde nieuwsitems is 'rattenoverlast' het meest genoemd. Edward Bronts van de GGD Amsterdam liet in april 2018 weten dat het aantal meldingen van rattenoverlast nog nooit zo hoog is geweest (Bronts, 2018). In 2016 zijn er 2.500 meldingen binnengekomen. De groei van de rattenpopulatie staat in verband met het afval op straat en met het grote aanbod van voedselresten. Edward Bronts geeft aan dat er op straat veel opengescheurde vuilniszakken staan. Uit eerder onderzoek van de 'buurtfact' van RTL Nieuws blijkt dat een derde van een half miljoen klachten betrekking heeft op afval en zwerfafval (RTL Nieuws, 2016). 40 respondenten hebben ook afval-gerelateerde wensen genoemd voor het gemeentelijk beleid in de enquête. Het is daarom niet vreemd dat de wensen van de inwoners te maken hebben met ratten en met vuilnis.

Respondenten lezen veel over honden

Als er wordt gekeken naar de genoemde nieuwsitems ingedeeld in 17 categorieën, vormt 'honden' de grootste groep (24% N=294). In de categorie *honden* is 'bijtincidenten/agressieve honden' het meest genoemd. Het moet benoemd worden dat deze categorieën gevormd zijn op basis van een sterke relatie met een diersoort of organisatie (nieuwsitem: rattenoverlast → categorie: ratten). Als de categorieën gevormd waren op basis van het achterliggende onderwerp of probleem (nieuwsitem: rattenoverlast → categorie: overlast), zou het een ander resultaat opleveren. De categorie 'overlast' zou in dat geval 31% (N=294) uitmaken van alle genoemde nieuwsitems, dit is dus een grotere categorie dan de categorie 'honden' nu.

Aanleiding voor het ballonnenbeleid onbekend

Ondanks dat weinig respondenten op de hoogte zijn van gemeentelijk dierbeleid, wist de meerderheid bij 6 van 7 beleidsonderwerpen wel de aanleiding voor het beleid. In veel gevallen wist men dus wel de aanleiding en het effect van het dierbeleid. Toch wisten de meeste respondenten niet de aanleiding voor het ballonnenbeleid. De meeste respondenten die een foute of onvolledige aanleiding noemde voor het ballonnenbeleid (enquêtevraag 6c), dachten dat de gemeente dit wil verbieden om milieuvervuiling tegen te gaan. Dat is in principe een goed antwoord, maar de gevolgen voor de dieren zijn niet benoemd. Wanneer deze genoemde reden goed gerekend zou zijn, zou het merendeel wel weten waarom het ballonnenbeleid bestaat.

Wat de inwoners vinden van het gemeentelijk dierbeleid

Meeste steun voor het chipregistratiebeleid

Ondanks dat men over het algemeen niet op de hoogte is van de dierbeleidsonderwerp, staat men grotendeels wel positief tegenover het dierbeleid. Het chipregistratiebeleid kreeg de meeste steun. Deze steun komt voornamelijk van de geen-huisdierbezitters en de hondenbezitters. Zij maken ruim 79% uit van de steekproef. Kattenbezitters maken maar 14% uit van de steekproef. De verplichte chipregistratie kan ervoor zorgen dat bij vermissing van de kat deze weer met de eigenaar kan worden herenigd. Daarnaast zijn kattenbezitters minder geneigd om het dier doelgericht te dumpen. (Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid, 2016)

Minste steun voor het ballonnenbeleid

De minste steun is voor het ballonnenbeleid. Uit de literatuur blijkt dat het oplaten van ballonnen door velen als onschadelijk wordt gezien (Franeke, 2008). Toch zorgen ballonresten voor milieuvervuiling. Dieren raken verstikt in de linten en kunnen stikken in de overblijfselen. Maar, in de ogen van velen zijn ballonnen een feestelijke decoratie en blijven de nadelen uit het zicht. (Franeke, 2008) Dit kunnen mogelijke redenen zijn voor de matige steun.

Kijk op dieren in de stad in relatie tot mening over het dierbeleid

Als samenhangvraag voor de meningen over de dierbeleidsonderwerpen, is er onderzocht of respondenten die de dierbeleidsonderwerpen positief hebben beoordeeld, ook hebben aangegeven dat dieren (een belangrijk) onderdeel uitmaken van de stad. Uit de resultaten blijkt dat respondenten die de dierbeleidsonderwerpen positief hebben beoordeeld, relatief gezien vaker hebben aangegeven dat dieren (een belangrijk) onderdeel uitmaken van de stad. Respondenten die de dierbeleidsonderwerpen negatief hebben beoordeeld, hebben relatief gezien vaker aangegeven dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad. Respondenten die aangeven dat dieren een belangrijk onderdeel uitmaken van de stad staan significant positiever tegenover het dierbeleid, dan respondenten die aangeven dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad. Deze samenhang geeft een verdieping aan de resultaten.

De wensen voor de inhoud van het dierbeleid

Meeste steun voor het vuurwerkverbod

De respondenten hebben uiteenlopende meningen over de uitbreiding van het dierbeleid. De stelling over het vuurwerkverbod krijgt de meeste steun. Uit de literatuur blijkt dat er draagvlak is voor strengere handhaving op het afsteken van vuurwerk (I&O Research, 2017). Redenen hiervoor zijn dat het als geweldpleging grenzende overlast wordt gezien, dat het niet milieuverantwoord is en dat het onethisch is omdat miljarden mensen in armoede leven. (Petitie.nl, 2018)

Meerderheid respondenten wil dat de gemeente rattenoverlast tegengaat

Niet alleen de dierthema's van de gemeente kwamen aan bod tijdens de dataverzameling. Ook de respondenten kregen de kans om zelf dierthema's te noemen waar zij moeilijkheden mee ervaren. Het grootste deel van de respondenten heeft namelijk wensen voor het dierbeleid. Een duidelijk verschil zit vooral tussen mannen en vrouwen. Vrouwen hebben significant meer wensen voor het dierbeleid, dan mannen. 'De gemeente moet rattenoverlast tegengaan' is het meest genoemd. Zoals onder het kopje 'Wat de Amsterdamse gemeenschap weet van het gemeentelijk dierbeleid' bij het kopje 'Rattenoverlast' in dit hoofdstuk al wordt benoemd, is het aantal meldingen rattenoverlast nog nooit zo hoog geweest (Bronts, 2018).

Respondenten willen meer losloopgebieden

Wanneer de wensen voor het dierbeleid worden ingedeeld in verschillende categorieën, vormt de *hond-gerelateerde wensen* de grootste groep (25% N=376). Dit kan mogelijk verklaard worden door het feit dat hondenbezitters oververtegenwoordigd zijn in de steekproef. 'De gemeente moet losloopgebieden bevorderen' wordt hier het meest genoemd. Het moet benoemd worden dat de categorieën gevormd zijn op basis van een sterke relatie met een diersoort of organisatie (nieuwsitem: rattenoverlast → categorie: ratten). Als de categorieën gevormd waren op basis van een achterliggende ergernis of probleem (nieuwsitem: rattenoverlast → categorie: overlast), zou het een ander resultaat opleveren. De categorie 'overlast' zou in dat geval 35% (N=376) uitmaken van alle genoemde wensen voor het dierbeleid, dit is dus een grotere categorie dan de categorie 'honden' nu.

De wensen voor de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid

Communicatie van het dierbeleid via wijk- en buurtkranten

Het valt op dat weinig respondenten op de hoogte zijn van het gemeentelijk dierbeleid. Wanneer de respondenten gevraagd werd hoe zij het liefst kennis zouden willen nemen van het dierbeleid, werden wijkkrant/buurtkrant, AT5 en Facebook het meest genoemd. Dit is opvallend, omdat de gemeente al communiceert via AT5 en Facebook (Koerselman, 2015). Ondanks deze vorm van communicatie is de ruime meerderheid van de respondenten niet op de hoogte van de dierbeleidsonderwerpen. 'Wijkkrant/buurtkrant' is het meest genoemd door de respondenten. De gemeente communiceert niet via deze media. Echter is het onduidelijk of men daadwerkelijk een wijkkrant/buurtkrant bedoelt, of dat zij hiermee wellicht Stadsblad De Echo bedoelen. Dit stadsblad wordt namelijk wekelijks per stadsdeel uitgebracht. De gemeente communiceert wel via dat medium (Koerselman, 2015).

Verbanden tussen persoonlijke kenmerken van de inwoners en het dierbeleid

Dierenartsvergoedingsbeleid

Amsterdamse vrouwen zijn vaker op de hoogte van het feit dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek van het beleid, dan mannelijke respondenten. Dit is een verrassend resultaat, omdat vrouwen relatief gezien minder online nieuws (46%) en dag- en nieuwsbladen (49%) lezen, dan mannen (online nieuws: 55%, dag- en nieuwsbladen 53%). (Leesmonitor, z.d.) Inwoners zonder huisdier staan negatiever tegenover het feit dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek, dan respondenten met een huisdier. Inwoners zonder huisdier hebben de minste baat bij de dierenartsvergoeding. Dit zou een mogelijke reden kunnen zijn voor dit resultaat. Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar staan positiever tegenover het dierenartsvergoedingsbeleid, dan

respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar. Uit de literatuur blijkt dat in Nederland 80% van alle hondenbezitters ouder is dan 40 jaar. De meeste hondenbezitters (23%) zijn tussen de 55 en 64 jaar oud (GFK, 2016). Deze groep heeft dan ook de meeste baat bij de dierenartsvergoeding. Dit zou een mogelijke reden kunnen zijn voor dit resultaat.

De meerderheid van de respondenten staat achter het dierenartsvergoedingsbeleid, daarentegen staat 35% negatief of neutraal tegenover het beleid. Deze 35% bestaat vooral uit inwoners zonder huisdier en respondenten tussen de 18 en 25 jaar. Dit is niet de doelgroep voor het beleid, dit betekent dat het draagvlak positiever mag worden geïnterpreteerd dan de 65% van de respondenten.

Chipregistratiebeleid

Inwoners zonder huisdier en inwoners met een hond zijn het vaker eens met het feit dat de gemeente een chipregistratie voor katten wil gaan verplichten, dan kattenbezitters. Dit zou verklaard kunnen worden door het feit dat inwoners zonder huisdier en inwoners met een hond in principe niet hoeven te handelen naar het beleid. Zij hoeven namelijk niet een kat te laten chippen. Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar staan positiever tegenover het chipregistratiebeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar. Mogelijk zou het kunnen zijn dat vooral personen tussen de 51 en 75 jaar een tuin bezitten waar katten hun behoefte doen. Zo bestaat er de kans dat vooral zij overlast ervaren. Wellicht is men daarom positief tegenover het chipregistratiebeleid.

De meerderheid van de respondenten staat achter het chipregistratiebeleid. Deze meerderheid bestaat vooral uit inwoners zonder huisdier, hondenbezitters en respondenten tussen de 51 en 75 jaar. Dit is niet de doelgroep voor het beleid, dit betekent dat het draagvlak negatiever mag worden geïnterpreteerd dan de 69% van de respondenten.

Hondenpoepbeleid

Respondenten met een laag/middelbaar opleidingsniveau zijn vaker op de hoogte van het feit dat de gemeente het opruimen van hondenpoep ook in losloopegebieden verplicht wil stellen, dan hoogopgeleide respondenten. Gemiddeld zijn kattenbezitters hoger opgeleid dan hondenbezitters. Katten zijn namelijk makkelijker te houden voor hoogopgeleide mensen, omdat katten minder tijd vergen per dag dan honden. Mogelijk zijn de laag/middelbaaropgeleide respondenten uit de steekproef veel hondenbezitters. Dat zou kunnen verklaren waarom zij relatief gezien vaker op de hoogte zijn van het hondenpoepbeleid. (NU.nl, 2010) Inwoners zonder huisdier en inwoners met een kat zijn het vaker eens met het hondenpoepbeleid, dan hondenbezitters. Dit zou verklaard kunnen worden door het feit dat inwoners zonder huisdier en inwoners met een kat in principe niet hoeven te handelen naar het beleid. Zij hoeven namelijk niet hondenpoep te ruimen. Respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder staan positiever tegenover het hondenpoepbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar. 75-plussers vormen in Nederland de kleinste groep hondenbezitters (4%) (GFK, 2016). Maar een klein deel van de 76-plussers zal dus zelf moeten gaan handelen naar het beleid, mogelijk is dit de reden voor de positieve houding van de 76-plussers uit de steekproef.

De meerderheid van de respondenten staat achter het hondenpoepbeleid. Deze meerderheid bestaat vooral uit inwoners zonder huisdier, kattenbezitters en 76-plussers. Dit is niet de doelgroep voor het beleid, dit betekent dat het draagvlak negatiever mag worden geïnterpreteerd dan de 67% van de respondenten.

Evenementenbeleid

Hoogopgeleide respondenten staan positiever tegenover het feit dat de gemeente het gebruik van dieren bij evenementen (zoals circussen of straatfestivals) wil terugdringen, dan respondenten met een laag/middelbaar opleidingsniveau. Er is geen literatuur beschikbaar om dit resultaat te verklaren. Respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder staan negatiever tegenover het evenementenbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar. Mogelijk speelt hier de maatschappelijke discussie ten

aanzien van dierenwelzijn. Eerder werd een dier gezien als een 'ding'. Tegenwoordig leeft het onderwerp dierenwelzijn veel meer en worden dieren vaker erkend als wezens met rechten.

Kreeften- en krabbenbeleid

Respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder zijn vaker op de hoogte van het feit dat de gemeente de verkoop van levende kreeften en krabben op markten wil verbieden, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar. Dit resultaat is onverwacht. Uit de literatuur blijkt dat de meeste marktbezoekers tussen de 30 en 64 jaar zijn. Het is dus aannemelijker dat personen in die leeftijdscategorie op de hoogte zijn van het kreeften- en krabbenbeleid. (Gemeente Rotterdam, 2014) Respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar staan positiever tegenover het kreeften- en krabbenbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder. Er is geen literatuur beschikbaar om dit resultaat te verklaren.

Losloopbeleid

Inwoners zonder huisdier en inwoners met een kat zijn het vaker eens met dat de gemeentelijke handhavers streng moeten controleren op het loslopen van honden waar dat niet is toegestaan, dan hondenbezitters. Dit zou verklaard kunnen worden door het feit dat inwoners zonder huisdier en inwoners met een kat niet het risico lopen op een boete. Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar zijn het vaker eens met het losloopbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar. 44% van alle hondenbezitters is tussen de 25 en 49 jaar. 37% van alle hondenbezitters tussen de 50 en 74 jaar is. Respondenten uit leeftijdsklassen 51-75 jaar hebben minder honden dan respondenten tussen de 26-50 jaar. (GfK, 2016) Mogelijk is dat een verklaring voor het resultaat.

De meerderheid van de respondenten staat achter het losloopbeleid. Deze meerderheid bestaat vooral uit inwoners zonder huisdier en kattenbezitters. Dit is niet de doelgroep voor het beleid, dit betekent dat het draagvlak negatiever mag worden geïnterpreteerd dan de 54% van de respondenten.

Hengelsportlobby

Respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder zijn het vaker oneens met dat de gemeente bij de Rijksoverheid moet lobbyen om de hengelsport in Nederland tegen te gaan, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar. Uit de literatuur blijkt dat de gemiddelde leeftijd van de vissers in Nederland 51 jaar is. Het is een populaire vrijetijdsbesteding onder de oudere leeftijdscategorieën. (Roest der van & Davids, 2017) In de Amsterdamse Hengelsportvereniging vormt leeftijdscategorie 50-65 jaar de grootste groep. Leeftijdscategorie 65 jaar en ouder staat op de tweede plaats. De kleinste groep wordt gevormd door leeftijdscategorie 0-20 jaar. (Haeften, 2018) Dit zou een mogelijke verklaring kunnen zijn.

Aanlijn- en muilkorfverplichtingslobby

Inwoners zonder huisdier en inwoners met een kat zijn het vaker eens met dat de gemeente bij de Rijksoverheid moet lobbyen om een landelijk aanlijn- en muilkorf verplichting in te stellen voor hondentypen waar veel agressief gedrag over wordt gemeld, dan hondenbezitters. Dit zou verklaard kunnen worden door het feit dat inwoners zonder huisdier en inwoners met een kat niet hoeven te handelen naar het beleid. Zij hoeven namelijk niet hun huisdier aan te lijnen en te muilkorven.

5. Conclusies

Wat de inwoners weten van het gemeentelijk dierbeleid

Het valt op dat weinig respondenten op de hoogte zijn van het gemeentelijk dierbeleid. Zo weet maar 9% dat de gemeente een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek aan mensen met een laag inkomen. Ongeveer de helft van de respondenten hebben kennisgenomen van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam. Hoogopgeleide respondenten hebben significant vaker kennisgenomen van actualiteiten rondom dieren in Amsterdam, dan laag/middelbaaropgeleide respondenten. Van alle genoemde nieuwsitems is 'rattenoverlast' het meest genoemd, maar als er wordt gekeken naar de nieuwsitems ingedeeld per diersoort, vormt 'honden' de grootste categorie. In de categorie *honden* is 'bijtincidenten/agressieve honden' het meest genoemd. De kennis over het bestaan van het dierbeleid hangt niet samen met de kennis over actualiteiten rondom dieren in de stad. Wanneer de respondenten werden gevraagd of zij de aanleiding voor een dierbeleidsstuk wisten, viel het op dat de meeste respondenten niet de correcte aanleiding voor het ballonnenbeleid konden benoemen. De kennis over de aanleidingen voor het dierbeleid hangt niet samen met het opleidingsniveau. Ondanks dat weinig respondenten op de hoogte zijn van gemeentelijk dierbeleid, wist de meerderheid bij 6 van 7 beleidsonderwerpen wel de correcte aanleiding voor het beleid te noemen.

Wat de inwoners vinden van het gemeentelijk dierbeleid

Ondanks dat respondenten over het algemeen niet op de hoogte zijn van het gemeentelijk dierbeleid, staat men grotendeels wel positief tegenover dit beleid. Het chipregistratiebeleid voor katten krijgt de meeste steun. De minste steun is er voor het ballonnenbeleid. Respondenten die vinden dat dieren een belangrijk onderdeel uitmaken van de stad, staan significant positiever tegen het dierbeleid dan respondenten die aangeven dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad.

De inhoudelijke wensen voor het dierbeleid van de inwoners

De respondenten hebben uiteenlopende meningen over een eventuele uitbreiding van het Amsterdamse dierbeleid. Het grootste deel van de respondenten staat achter de mogelijke Marktplaatslobby, het losloopbeleid en het vuurwerkverbod. De meerderheid van de respondenten heeft geen mening over de hengelsportlobby en is tegen de aanlijn- en muilkorfverplichtingslobby. De meningen over de uitbreiding van het dierbeleid hangen niet samen met de meningen over het huidig dierbeleid. Ook kregen de respondenten de kans om zelf diertema's aan te kaarten waar zij moeilijkheden mee ervaren. Rattenoverlast tegengaan, losloopgebieden bevorderen, duivenoverlast tegengaan, vervuiling tegengaan, kattenoverlast tegengaan en vaker ingrijpen in huishoudens als dat nodig is (diernishandeling, -verwaarlozing) zijn het meest genoemd. Of men wel of niet wensen noemde voor het dierbeleid, hangt niet samen met de meningen over het dierbeleid. Respondenten die aangeven dat dieren onderdeel uitmaken van de stad noemen significant meer wensen voor het dierbeleid, dan respondenten die aangeven dat dieren geen onderdeel uitmaken van de stad. Vrouwen hebben significant vaker wensen voor het dierbeleid dan mannen.

De wensen van de inwoners voor de communicatie van het gemeentelijk dierbeleid

Voor de ontwikkeling van het dierbeleid is zowel de inhoud als de communicatie van belang. Hoogopgeleide respondenten hebben significant vaker wensen voor de communicatie van het dierbeleid, dan laag/middelbaar opgeleide respondenten. Digitale en papieren communicatiemiddelen zijn het meest genoemd. Volgens de meeste respondenten is de 'wijkkrant/buurtkrant' een goed communicatiemiddel voor het dierbeleid. AT5 staat op de tweede plek en Facebook op derde. De gemeente communiceert haar dierbeleid wel via AT5 en Facebook, maar nog niet via wijk- en buurtkranten. Echter is het onduidelijk of men daadwerkelijk een wijkkrant/buurtkrant bedoelt, of dat zij hiermee wellicht Stadsblad De Echo bedoelen.

Verbanden tussen persoonlijke kenmerken van de inwoners en de kennis, meningen en inhoudelijke wensen voor het gemeentelijk dierbeleid

Er zijn verschillende significante verbanden tussen persoonlijke kenmerken van de inwoners en de kennis, meningen en wensen voor het Amsterdamse dierbeleid.

Dierenartsvergoedingsbeleid

- Amsterdamse vrouwen zijn vaker op de hoogte van het dierenartsvergoedingsbeleid, dan Amsterdamse mannen.
- Amsterdammers zonder huisdier zijn negatiever tegenover het dierenartsvergoedingsbeleid, dan Amsterdammers met een huisdier.
- Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar staan positiever tegenover het dierenartsvergoedingsbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar.

Chipregistratiebeleid

- De geen-huisdierbezitters en de hondenbezitters van de steekproef zijn het vaker eens met het chipregistratiebeleid, dan kattenbezitters.
- Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar staan positiever tegenover het chipregistratiebeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar.

Hondenpoepbeleid

- Respondenten met een laag/middelbaar opleidingsniveau zijn vaker op de hoogte van het hondenpoepbeleid, dan hoogopgeleide respondenten.
- De geen-huisdierbezitters en de kattenbezitters van de steekproef zijn het vaker eens met het hondenpoepbeleid, dan hondenbezitters.
- Respondenten uit leeftijdsklasse 76 jaar en ouder staan positiever tegenover het hondenpoepbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar.

Evenementenbeleid

- Hoogopgeleide respondenten staan positiever tegenover het evenementenbeleid, dan respondenten met een laag/middelbaar opleidingsniveau.
- Respondenten uit leeftijdsklasse 76 jaar en ouder staan negatiever tegenover het evenementenbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar.

Kreeften- en krabbenbeleid

- Respondenten uit leeftijdsklasse 76 jaar en ouder zijn vaker op de hoogte van het kreeften- en krabbenbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar.
- Respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar staan positiever tegenover het kreeften- en krabbenbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 76 en ouder.

Losloopbeleid

- De geen-huisdierbezitters en de kattenbezitters van de steekproef zijn het vaker eens met het losloopbeleid, dan hondenbezitters.
- Respondenten uit leeftijdsklasse 51-75 jaar zijn het vaker eens met het losloopbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 26-50 jaar.

Hengelsportlobby

- Respondenten uit leeftijdsklasse 76 jaar en ouder zijn het vaker oneens met het hengelsportbeleid, dan respondenten uit leeftijdsklasse 18-25 jaar.

Aanlijn- en muilkorfverplichtingslobby

- De geen-huisdierbezitters en de kattenbezitters van de steekproef zijn het vaker eens met het aanlijn- en muilkorfbeleid, dan hondenbezitters.

6. Aanbevelingen

Uit het onderzoek blijkt dat er weinig respondenten op de hoogte zijn van het dierbeleid. Maar in principe is het ook niet noodzakelijk dat de inwoners van elk beleidsstuk op de hoogte zijn. Daarentegen is het voor het dierenartsvergoedingsbeleid, chipregistratiebeleid en het hondenpoepbeleid wel van belang dat bepaalde inwoners weten wat de verwachte handelwijze is. Bovendien is het dan hoofdzakelijk van belang dat de *juiste* doelgroep per beleidsonderwerp wordt geïnformeerd.

- **Dierenartsvergoedingsbeleid, chipregistratiebeleid, hondenpoepbeleid onder de aandacht brengen van (de juiste) inwoners.**
- **Communicatie richten op specifieke doelgroepen.**

Er is draagvlak voor veel dierbeleidsonderwerpen. Toch staat de meerderheid negatief of neutraal tegenover het ballonnenbeleid. Het ballonnenverbod geldt voor evenementen, maar draagvlak is wél noodzakelijk om het zelfstandig oplaten van ballonnen door inwoners ook tegen te gaan.

- **Inwoners betrekken, informeren en overtuigen van de gevolgen van het oplaten van ballonnen.**

Voor een eventuele uitbreiding van het dierbeleid is er vooral draagvlak voor de Marktplaatslobby en het vuurwerkverbod. Een kleine meerderheid is ook voor het losloopbeleid. Daarentegen is het grootste deel van de respondenten tegen de hengelsportlobby en de aanlijn- en muilkorfverplichtingslobby. Het is onbekend waarom zoveel respondenten neutraal of negatief staan tegenover deze beleidsonderwerpen.

- **Door middel van een kwalitatief onderzoek in kaart brengen *waarom* veel inwoners tegen de hengelsportlobby zijn. Wanneer de achterliggende argumenten in beeld zijn gebracht, is het mogelijk om beter in te spelen op deze groep.**
- **Door middel van een kwalitatief onderzoek in kaart brengen *waarom* veel inwoners tegen de aanlijn- en muilkorfverplichtingslobby zijn. Wanneer de achterliggende argumenten in beeld zijn gebracht, is het mogelijk om beter in te spelen op deze groep.**

Uit het onderzoek is gebleken dat de inwoners wensen hebben voor het dierbeleid, o.a.: rattenoverlast tegengaan, losloopgebieden bevorderen, duivenoverlast tegengaan, vervuiling tegengaan, kattenoverlast tegengaan en vaker ingrijpen in huishoudens als dat nodig is (diermishandeling, -verwaarlozing). Opvallend is dat de gemeente beleid heeft voor al deze onderwerpen. Dit zou dus kunnen betekenen dat het huidige beleid niet het gewenste effect heeft. Het moet opgemerkt worden dat de gemeente geen bevoegdheden heeft op het gebied van het ingrijpen in huishoudens wanneer er sprake is van diermishandeling en -verwaarlozing.

- **Mogelijkheden onderzoeken om verschillende vormen van overlast tegen te gaan**
 - **Rattenoverlast;**
 - **Duivenoverlast;**
 - **Kattenoverlast.**
- **Mogelijkheden onderzoeken om vervuiling actiever tegengaan.**
- **Mogelijkheden onderzoeken om losloopgebieden uit te breiden.**
- **Een actievere rol innemen op het gebied van diermishandeling en -verwaarlozing.**

Volgens het boek 'Nieuwe aanpak in overheidscommunicatie' moet er in de communicatie rekening gehouden worden met 7 aspecten om eerder gemaakte fouten in de communicatie te voorkomen:

1. *“Massamediale campagnes inzetten voor het bevestigen van gedrag*
2. *Focus op gewenst gedrag in plaats van afstraffen van ongewenst gedrag*
3. *Gedragsanalyse als uitgangspunt voor gedragsinterventies*
4. *Gebruik veldexperimenten biedt perspectief*
5. *Agendasettende functie: onderzoek of dit geen weggegooid geld is*
6. *Alternatieven voor groepsbijeenkomsten zijn volop beschikbaar*
7. *Het aanzien van communicatieafdelingen bij overheden: een belemmering voor effectieve campagnes.” - (Pol, Swankhuisen, & Vendeloo van, 2009)*

Opvallend is dat de gemeente rekening houdt met deze aspecten in haar basisstrategie voor de communicatie:

1. *“Inspelen op de positieve punten en beperken van de communicatierisico’s.*
2. *Kiezen voor één frame en daar alle communicatie langs leggen, zodat we een eenduidige boodschap zenden over wat we willen uitstralen. In ons frame leggen we de nadruk op het wensbeeld (positieve voorlichting), wat is voor dieren fijn. Handelingsperspectief bieden is daarbij ook van belang.*
3. *Handelingsperspectief bieden (en vooral die acties uit de Agenda Dieren uitlichten). Waar doet Amsterdam er een schepje bovenop, en hoe kan de Amsterdammer bijdragen? Denk aan anders voeren, eerder naar de dierenarts etc.*
4. *Kernboodschap moet helder en consistent worden uitgedragen. Dan treedt de kracht van de herhaling op.*
5. *Tone of voice: betrokken en positief. Als mensen zich gepasseerd voelen, kunnen zij in de weerstand gaan. Beter is het hen te betrekken.*
6. *Pro-actief communiceren. Als eerste de toon zetten, zo ligt de regie bij onszelf.*
7. *Beeld zegt vaak meer dan duizend woorden. Beeldend (en aanspreekbaar) maken waar we het over hebben.*
8. *Monitoren om effecten te meten.” - (Koerselman, 2015)*

Volgens het boek ‘Nieuwe aanpak in overheidscommunicatie’ maakt de gemeente geen erkende fouten in haar basisstrategie. De vraag rijst waarom zo weinig inwoners op de hoogte zijn van het dierbeleid.

- **Onderzoek het verloop van de communicatie van het dierbeleid. Wat zendt de gemeente uit? Is dat in lijn met de basisstrategie? Hoe wordt de communicatie bij de doelgroepen ontvangen? Hoe wordt de communicatie bij de doelgroepen verwerkt?**
- **Door middel van een kwalitatief onderzoek *per dierbeleidsonderwerp* in kaart brengen *hoe de doelgroep* geïnformeerd wil worden. Zo is het mogelijk om beter in te spelen op deze groep.**

Tijdens de dataverzameling is een aantal enquêtes Engelstalig afgenomen. In Amsterdam zijn 180 nationaliteiten (Iamsterdam, z.d.). Ondanks dat het dierbeleid ook Engelstalig op de website van de gemeente wordt gecommuniceerd, is het verstandig om dit verder door te voeren naar meerdere communicatiemiddelen.

- **Nederlandstalig én Engelstalig communiceren**

Bibliografie

- Baarda, B. (2014). *Dit is onderzoek, Handleiding voor kwantitatief en kwalitatief onderzoek* (2e ed.). Groningen/houten: Noordhoff uitgevers. Opgeroepen op april 20, 2018, van Noordhoff: hoadd.noordhoff.nl/sites/7105/_assets/7105d16.pdf
- Bronts, E. (2018, April 5). *Rattenplaag in Amsterdam: 'Overal opengescheurde vuilniszakken'*. Opgeroepen op september 7, 2018, van GGD Amsterdam: <https://www.telegraaf.nl/video/1873828/rattenplaag-in-amsterdam-overal-opengescheurde-vuilniszakken>
- CBS (2). (2017, november 14). *Bevolkings; ontwikkeling in gemeenten met 100000 of meer inwoners*. Opgeroepen op september 5, 2018, van Centraal bureau voor de statistiek: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=70748NED&D1=0&D2=0&D3=0,19-96&D4=5&D5=I&HDR=T&STB=G4,G2,G1,G3&VW=T>
- CBS. (2017). Opgeroepen op april 23, 2018, van Centraal bureau voor de statistiek: <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=70748NED&D1=0,2,4,16,18,20,22,24&D2=a&D3=0&D4=a&D5=I&HD=090707-1905&HDR=T&STB=G4,G2,G1,G3>
- CBS. (2017, november 14). *Bevolking; ontwikkeling in gemeenten met 100 000 of meer inwoners*. Opgeroepen op september 6, 2018, van CBS: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=70748NED&D1=0&D2=a&D3=0&D4=5&D5=I&HDR=T&STB=G4,G2,G1,G3&VW=T>
- CBS. (2018, februari 16). *Arbeidsdeelname; regionale indeling 2017*. Opgeroepen op september 5, 2018, van Centraal bureau voor de statistiek: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83933ned&D1=0&D2=11-13&D3=72&D4=I&HDR=G3,T&STB=G1,G2&VW=T>
- De Gemeente. (z.d.). *Waarom verschillen gemeenten?* Opgeroepen op april 17, 2018, van De Gemeente: <http://degemeente.nl/waarom-verschillen-gemeenten>
- De Onderzoekers. (z.d.). *Kwalitatief onderzoek*. Opgeroepen op juli 18, 2018, van De Onderzoekers: <http://de-onderzoekers.nl/kwalitatief-onderzoek/waarom-kwalitatief-onderzoek/>
- Dibevo. (2017, januari 10). *Meer dan 4 miljoen huishoudens hebben een of meer huisdieren*. Opgeroepen op september 5, 2018, van Branch organisatie Dibevo: <https://dibevo.nl/pers/meer-dan-4-miljoen-huishoudens-hebben-een-of-meer-huisdieren>
- Dierenbescherming. (2017, juni 23). *Dierenbescherming blij met brief gemeenten over dierenwelzijn*. Opgeroepen op mei 8, 2018, van Dierenbescherming: <https://www.dierenbescherming.nl/wat-wij-doen/actueel/nieuws/nieuws-overzicht/dierenbescherming-blij-met-brief-gemeenten-over-dierenwelzijn>
- Donk der van, C., & Lanen van, B. (2016). *Praktijkonderzoek in de school* (3e ed.). Bussum: Coutinho.

- Franeke, J. A. (2008). *Vervuiling van de zee*. Wageningen IMARES. Opgeroepen op september 17, 2018, van <http://natuurtijdschriften.nl/download?type=document&docid=554007>
- Gemeente Amsterdam (2). (2017). *Standgegevens 1 januari 2013 - 2017*. Opgeroepen op september 5, 2018, van Onderzoek, informatie en statistiek: <https://www.ois.amsterdam.nl/feiten-en-cijfers/>
- Gemeente Amsterdam. (2008, augustus 23). *De amsterdamse hondenindex*. Opgeroepen op september 5, 2018, van informatie, onderzoek en statistiek: <https://www.ois.amsterdam.nl/nieuwsarchief/2008/de-amsterdamse-hondenindex>
- Gemeente Amsterdam. (2017-2018 (1)). *Stedelijk Handhavingsprogramma*. Opgeroepen op mei 3, 2018
- Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid. (2016, april 21). *Volg het beleid: dieren*. Opgeroepen op maart 29, 2018, van Gemeente Amsterdam: https://www.amsterdam.nl/publish/pages/863064/agenda_dieren_2015_-2018_een_diervriendelijk_amsterdam.pdf
- Gemeente Rotterdam. (2014). *De Rotterdamse marktbezoeker*. Onderzoek en Business Intelligence. Opgeroepen op september 17, 2018
- GfK. (2016, september 1). *Meeste honden hebben 40+ baasje*. Opgeroepen op september 17, 2018, van GfK: <https://www.gfk.com/nl/insights/news/meeste-honden-hebben-40-baasje/>
- Haefen, M. v. (2018, september 20). E-mailcontact met de Amsterdamse Hengelsport Vereniging.
- Het Parool. (2017, juli 14). Bewoner Bijlmerplein hangt uit protest dode ratten aan bomen. *Het Parool*. Opgeroepen op mei 21, 2018, van <https://www.parool.nl/amsterdam/bewoner-bijlmerplein-hangt-uit-protest-dode-ratten-aan-bomen~a4506328/>
- Historiek. (2017, februari 28). *Mahatma Gandhi (1869-1948) - Icoon van geweldloos verzet*. Opgeroepen op mei 3, 2018, van Historiek: <https://historiek.net/mahatma-gandhi-indiaas-politicus/67514/>
- Hogeschool HAS Den Bosch. (2011). *Feiten en cijfers van gezelschapsdierensector*. Opgeroepen op september 5, 2018, van Issuu: https://issuu.com/hasdenboschinternational/docs/feiten___cijfers_van_de_gezelschapsdierensector_20
- Hopster, H., Kluivers, M., & Neijenhuis, F. (2017, december). *Minder hondenbeten, puzzelen naar veiligheid voor mens en dier*. Opgeroepen op september 5, 2018, van Wageningen university and research: <https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/428257>
- I&O Research. (2017, december 7). *Draagvlak voor strengere handhaving vuurwerk gegroeid*. Opgeroepen op september 27, 2018, van I&O Research: <https://ioresearch.nl/Home/Nieuws/draagvlak-voor-strengere-handhaving-vuurwerk-gegroeid#.W6yhyfZuJPZ>

- Iamsterdam. (z.d.). *Infographic: Amsterdam in cijfers*. Opgeroepen op september 18, 2018, van Iamsterdam: <https://www.iamsterdam.com/nl/op-bezoek/over-amsterdam/amsterdam-in-cijfers>
- Koerselman, P. (2015). *Een diervriendelijk Amsterdam - Communicatieplan*. Gemeente Amsterdam. Opgeroepen op april 18, 2018
- Krouwel, N., & Wagenmakers, A. (2018, maart 14). Kennismakingsgesprek. (T. Brouwer, & L. Stolze, Interviewers)
- Kruyswijk, M. (2018, januari 19). Bijtincidenten met honden: 'Met regels los je dit niet op'. *Het Parool*. Opgeroepen op mei 21, 2018, van <https://www.parool.nl/amsterdam/bijtincidenten-met-honden-met-regels-los-je-dit-niet-op~a4559870/>
- Leesmonitor. (z.d.). *Wie lezen er?* Opgeroepen op september 17, 2018, van Leesmonitor: <https://www.leesmonitor.nu/nl/wie-lezen-er>
- NU.nl. (2010). *Mensen met kat vaker hoogopgeleid*. Opgeroepen op september 17, 2018, van NU.nl: <https://www.nu.nl/werk-en-prive/2179225/mensen-met-kat-vaker-hoogopgeleid-.html>
- Ottens, A. (2015, november 29). Amsterdamse kip-bezitters dumpen dieren massaal in stadsparken. *Het Parool*. Opgeroepen op mei 21, 2018, van <https://www.parool.nl/amsterdam/amsterdamse-kip-bezitters-dumpen-dieren-massaal-in-stadsparken~a4197745/>
- Overheid.nl. (2015, februari 1). *Wet dieren*. Opgeroepen op april 2018, 2018, van Overheid.nl: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0030250/2015-02-01>
- Overheid.nl. (2018). *Wet natuurbescherming*. Opgeroepen op mei 3, 2018, van Overheid.nl: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01>
- Overheid.nl. (z.d. (1)). *Wie vormen de overheid?* Opgeroepen op april 17, 2018, van Overheid.nl: <https://www.overheid.nl/zo-werkt-de-overheid/wie-vormen-de-overheid/>
- Paktaal. (z.d.). *Taalniveaus*. Opgeroepen op juni 4, 2018, van Paktaal: <https://paktaal.nl/taalniveaus>
- Paternotte, J., Burg der van, E., & Ivens, L. (2014). *College van burgemeester en wethouders (demissionair)*. Opgeroepen op april 30, 2018, van Gemeente Amsterdam: https://www.amsterdam.nl/publish/pages/703778/ca_2014-2018_internet.pdf
- Petitie.nl. (2018, januari 27). *Vuurwerkverbod*. Opgeroepen op september 17, 2018, van Petitie.nl: <https://petities.nl/petitions/vuurwerkverbod>
- Pol, B., Swankhuisen, C., & Vendeloo van, P. (2009). *Nieuwe aanpak in overheidscommunicatie*. Bussum: Coutinho.
- Rijksoverheid. (z.d.(2)). *Taken van de Rijksoverheid*. Opgeroepen op april 17, 2018, van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rijksoverheid/taken-van-de-rijksoverheid>
- Rijksoverheid. (z.d.(3)). *Taken van een provincie*. Opgeroepen op april 17, 2018, van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/provincies/taken-provincie>

Rijksoverheid. (z.d.(4)). *Taken van een gemeente*. Opgeroepen op april 17, 2018, van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/taken-gemeente>

Roest der van, J., & Davids, A. (2017). *Een onderzoek naar de wensen en behoeften van aangesloten. Sportvisserij Nederland*. Utrecht: Mulier Instituut.

RTL Nieuws. (2016, november). *Dit zijn de grootste ergernissen in jouw buurt*. Opgeroepen op september 7, 2018, van RTL Nieuws: <https://www.rtlnieuws.nl/buurtfacts/wonen/artikel/372361/dit-zijn-de-grootste-ergernissen-jouw-buurt>

TNS NIPO. (2018). *Statistische tools*. Opgeroepen op april 23, 2018, van TNS NIPO: <http://www.tns-nipo.com/ons-aanbod/onderzoeksmethoden/statistische-tools>

Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek. Praktijkboek methoden en technieken voor het hogeronderwijs* (4e ed.). Den Haag: Boom Lemma.

VNG. (z.d.). *Vereniging*. Opgeroepen op april 17, 2018, van VNG: <https://vng.nl/vereniging>

Bijlagen

Bijlage I:	Mondelinge enquête
Bijlage II:	Overzicht dataverzameling
Bijlage II:	Codeboek
Bijlage IV:	SPSS kruistabellen van de significante verbanden

Bijlage I: Mondeling enquête

Mondelinge enquête

Voor ons afstuderen doen wij onderzoek naar het dierbeleid in Amsterdam. Wij willen graag weten hoe u, als Amsterdammer, denkt over het dierbeleid van uw gemeente.

Bent u Amsterdammer? Ja/nee

Nee= einde enquête

1) Welke beschrijving past het best bij uw kijk op dieren?

- A. Dieren maken onderdeel uit van de stad
- B. Dieren maken een belangrijk onderdeel uit van de stad,
- C. Dieren maken geen onderdeel uit van de stad.

Deel 1 : Mening en kennis

Wij willen graag weten hoe u denkt over de volgende onderwerpen waar de gemeente zich mee bezighoudt.

2a) Wat vindt u ervan dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek? (goed/neutraal/slecht)

2b) Was u hiervan op de hoogte? (ja/nee)

2c) Waarom denkt u dat de gemeente dat doet? (open vraag, maar noteer: ✓ om uitstel van een dierenartsbezoek te vermijden/ X anders)

3a) Wat vindt u ervan dat de gemeente een chipregistratie voor katten wil gaan verplichten? Voor honden geboren na 2013 is een registratiechip al verplicht. (goed/neutraal/slecht)

3b) Was u hiervan op de hoogte (registratieplicht katten)? (ja/nee)

3c) Waarom denkt u dat de gemeente dat doet? (open vraag, maar noteer: ✓ katten makkelijker herenigen met eigenaar/ ✓ tegengaan van dumpen/X anders)

4a) Wat vindt u ervan dat de gemeente het opruimen van hondenpoep ook in losloopgebieden verplicht wil stellen? (goed/neutraal/ slecht)

4b) Was u hiervan op de hoogte? (ja/nee)

4c) Waarom denkt u dat de gemeente dat doet? (open vraag, maar noteer: ✓ waarborgen van de schone openbare ruimte/ X anders)

5a) Wat vindt u ervan dat de gemeente het gebruik van dieren bij evenementen (zoals circussen of straatfestivals) wil terugdringen? (goed/neutraal/slecht)

5b) Was u hiervan op de hoogte? (ja/nee)

5c) Waarom denkt u dat de gemeente dat doet? (open vraag, maar noteer: ✓ bescherming van dierenwelzijn/ X anders)

6a) Wat vindt u ervan dat er bij evenementen geen ballonnen meer mogen worden opgelaten? (goed/neutraal/slecht)

6b) Was u hiervan op de hoogte? (ja/nee)

6c) Waarom denkt u dat de gemeente dat doet? (open vraag, maar noteer: ✓ vogels en zeedieren eten ballonresten op en komen om het leven/ X anders)

7a) Wat vindt u ervan dat de gemeente het overmatig voeren van dieren in de openbare ruimte verbiedt? (goed/neutraal/slecht)

7b) Was u hiervan op de hoogte? (ja/nee)

7c) Waarom denkt u dat de gemeente dat doet? (open vraag, maar noteer: ✓ het creëert overlast van duiven, ganzen, meeuwen en ratten/ **X** anders)

8a) Wat vindt u ervan dat de gemeente de verkoop van levende kreeften en krabben op markten wil verbieden? (goed/neutraal/slecht)

8b) Was u hiervan op de hoogte? (ja/nee)

8c) Waarom denkt u dat de gemeente dat doet? (open vraag, maar noteer: ✓ bescherming van dierenwelzijn/ **X** anders)

9) Over welke gebeurtenissen/voorvallen/kwesties met dieren in Amsterdam heeft u de afgelopen jaren in de media iets gelezen, gezien of gehoord? (open vraag)

Deel 2: Wensen voor het dierbeleid

Moet de gemeente, volgens u, de volgende acties ondernemen?

10) De gemeente moet bij de Rijksoverheid lobbyen om de verkoop en handel in dieren via Marktplaats te verbieden. (oneens, geen mening, mee eens)

11) De gemeentelijke handhavers moeten streng controleren op het loslopen van honden waar dat niet is toegestaan. oneens, geen mening, mee eens)

12) De gemeente moet tijdens het vogelbroedseizoen (15/3-15/6) een vuurwerkverbod instellen in parken en op festivalterreinen. (oneens, geen mening, mee eens)

13) De gemeente moet lobbyen met de Rijksoverheid om de hengelsport in Nederland tegen te gaan. (oneens, geen mening, mee eens)

14) De gemeente moet bij de Rijksoverheid lobbyen om een landelijk aanlijn- en muilkorfverplichting in te stellen voor hondentypen waar veel agressief gedrag over wordt gemeld. (oneens, geen mening, mee eens)

15) Welke (andere) dierproblemen ervaart u in Amsterdam? (open vraag)

Deel 3: Wensen voor de communicatie

16) Via welke media kan de gemeente de inwoners het beste informeren over het dierbeleid, wanneer dat van belang is? (open vraag)

Deel 4: Persoonlijke kenmerken

17) Bezit u in het bezit van een of meerdere huisdieren? (nee, hond, kat, overig)

18) Leeftijd? (open vraag)

19) Wat is uw hoogst afgeronde opleiding, of met welke opleiding bent nu u bezig? (geen, VMBO, HAVO, VWO, MBO, HBO, WO, anders)

20) Geslacht: (neutraal, man, vrouw)

Deel 5: Notities

Dit deel van de enquête wordt ingevuld door de enquêteurs wanneer er opvallendheden zijn tijdens de dialoog.

Bijlage II: Overzicht dataverzameling

Dag	Datum	Dag	Dagdeel*	Uren	Locatie	Enquêtes
1	19/6	dinsdag	O/M	6	Bijlmerplein	14
2	20/6	woensdag	M/A	7	Vondelpark	19
3	21/6	donderdag	O/M	6	Vondelpark	15
4	22/6	vrijdag	M/A	6	Rembrandtpark	5
5	23/6	zaterdag	O/M	5	Rembrandtpark	8
	24/6	zondag				
6	25/6	maandag	O/M	6	Buikslotermeerplein	6
7	26/6	dinsdag	M/A	6	Vondelpark	11
8	27/6	woensdag	O/M	6	Telefonisch enquêteren	13
9	28/6	donderdag	O/M	7	Gelderlandplein	6
10	29/6	vrijdag	M/A	6	Amstelpark	10
11	30/6	zaterdag	O/M	5	Oosterpark	5
	1/7	zondag				
12	2/7	maandag	O/M	6	Gelderlandplein	11
13	3/7	dinsdag	M/A	6	Vrij universiteit Amsterdam en Hogeschool INHolland	15
14	4/7	woensdag	O/M	6	Telefonisch enquêteren	16
15	5/7	donderdag	M/A	6	Telefonisch enquêteren	14
16	6/7	vrijdag	M/A	7	Oosterpark	13
17	7/7	zaterdag	O/M	5	Telefonisch enquêteren	18
	8/7	zondag				
18	9/7	maandag	O/M	6	Beatrixpark	6
19	10/7	dinsdag	O/M	6	Bijlmerplein	10
20	11/7	woensdag	M/A	7	Bos en Lommer	10
21	12/7	donderdag	M/A	6	Gelderlandplein	16
22	13/7	vrijdag	O/M	6	Hogeschool van Amsterdam (Wibautstraat)	14
23	14/7	zaterdag	O/M	5	Buikslotermeerplein	15
	15/7	zondag				
24	16/7	maandag	M/A	7	Gelderlandplein	10
25	17/7	dinsdag	O/M	6	Oostpoort	15
26	18/7	woensdag	M/A	5	Bos en Lommer	11
27	19/7	donderdag	M/A	6	Bijlmerplein	11
28	20/7	vrijdag	M/A	5	Amstelpark	12
29	21/7	zaterdag	O/M	7	Rembrandtpark	12
	22/7	zondag				
30	23/7	maandag	M/A	8	Beatrixpark	11
31	24/7	dinsdag	O/M	8	Bijlmerplein	10
32	25/7	woensdag	M/A	6	Oostpoort	14
33	26/7	donderdag	O/M	6	Oosterpark	9
Totaal aantal dagen: 33 (p.p)				Totaal uren: 195 (p.p)	Totaal aantal locaties: 12 (+ telefonisch enquêteren)	Totaal aantal enquêtes: 385

*Dagdeel: O=ochtend, M=middag, A=avond

Locatie	Dagen
Bijlmerplein	4
Vondelpark	3
Rembrandtpark	3
Buikslotermeerplein	2
Gelderlandplein	4
Amstelpark	2
Oosterpark	3
Vrij universiteit Amsterdam en Hogeschool INHolland	1
Beatrixpark	2
Bos en Lommer	2
Hogeschool van Amsterdam (Wibautstraat)	1
Oostpoort	2
<i>Telefonisch enquêteren</i>	4
Totaal aantal dagen: 33	

Bijlage III: Codeboek

ENQUÊTE DEEL 0

Vraag	Variabele	Variabele label (vraag)	Code	Meetniveau
0	Amsterdammer	Bent u Amsterdammer?	0=nee 1=ja	Nominaal
1	Kijkopdieren	Welke beschrijving past het best bij uw kijk op dieren?	0= Dieren maken geen onderdeel uit van de stad 1= Dieren maken onderdeel uit van de stad 2= Dieren maken een belangrijk onderdeel uit van de stad,	Nominaal

ENQUÊTE DEEL 1

Vraag	Variabele	Variabele label (vraag)	Code	Meetniveau
2a	Dierenartsvergoeding	Wat vindt u ervan dat de gemeente aan mensen met een laag huishoudinkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek?	0=neutraal 1=slecht 2=goed	Ordinaal
2b	WasUHiervanOpDeHoogte. Dierenartsvergoeding	Was u hiervan op de hoogte?	0=nee 1=ja	Nominaal
2c	Waarom.Vergoedingdieren arts	Waarom denkt u dat de gemeente dat doet?	1=goed antwoord Overige antwoorden uitschrijven	Open vraag, maar wel indelen: 0=geen idee 1= fout of onvolledig antwoord 2= goed antwoord (=Nominaal)
3a	ChipregistratieVoorKatten	Wat vindt u ervan dat de gemeente een chipregistratie voor katten wil gaan verplichten? Voor honden geboren na 2013 is een registratiechip al verplicht.	0=neutraal 1=slecht 2=goed	Ordinaal
3b	WasUHiervanOpDeHoogte. ChipregistratieVoorKatten	Was u hiervan op de hoogte?	0=nee 1=ja	Nominaal
3c	Waarom.ChipregistratieVoorKatten	Waarom denkt u dat de gemeente dat doet?	1=goed antwoord Overige antwoorden uitschrijven	Open vraag, maar wel indelen: 0=geen idee 1= fout of onvolledig antwoord 2= goed antwoord (=Nominaal)

4a	HondenpoepOpruimen	Wat vindt u ervan dat de gemeente het opruimen van hondenpoep ook in losloopgebieden verplicht wil stellen?	0=neutraal 1=slecht 2=goed	Ordinaal
4b	WasUHiervanOpDeHoogte. HondenpoepOpruimen	Was u hiervan op de hoogte?	0=nee 1=ja	Nominaal
4c	Waarom.HondenpoepOpruimen	Waarom denkt u dat de gemeente dat doet?	1=goed antwoord Overige antwoorden uitschrijven	Open vraag, maar wel indelen: 0=geen idee 1= fout of onvolledig antwoord 2= goed antwoord (=Nominaal)
5a	DierenBijEvenementen	Wat vindt u ervan dat de gemeente het gebruik van dieren bij evenementen (zoals circussen of straatfestivals) wil terugdringen?	0=neutraal 1=slecht 2=goed	Ordinaal
5b	WasUHiervanOpDeHoogte. DierenBij Evenementen	Was u hiervan op de hoogte?	0=nee 1=ja	Nominaal
5c	Waarom.DierenBijEvenementen	Waarom denkt u dat de gemeente dat doet?	1=goed antwoord Overige antwoorden uitschrijven	Open vraag, maar wel indelen: 0=geen idee 1= fout of onvolledig antwoord 2= goed antwoord (=Nominaal)
6a	Ballonnen	Wat vindt u ervan dat er bij evenementen geen ballonnen meer mogen worden opgelaten?	0=neutraal 1=slecht 2=goed	Ordinaal
6b	WasUHiervanOpDeHoogte. Ballonnen	Was u hiervan op de hoogte?	0=nee 1=ja	Nominaal
6c	Waarom.Ballonnen	Waarom denkt u dat de gemeente dat doet?	1=goed antwoord Overige antwoorden uitschrijven	Open vraag, maar wel indelen: 0=geen idee 1= fout of onvolledig antwoord 2= goed antwoord (=Nominaal)
7a	OvermatigVoeren	Wat vindt u ervan dat de gemeente het overvloedig voeren van dieren in de openbare ruimte verbiedt?	0=neutraal 1=slecht 2=goed	Ordinaal
7b	WasUHiervanOpDeHoogte. OvermatigVoeren	Was u hiervan op de hoogte?	0=nee 1=ja	Nominaal

7c	Waarom.Overmatigvoeren	Waarom denkt u dat de gemeente dat doet?	1=goed antwoord Overige antwoorden uitschrijven	Open vraag, maar wel indelen: 0=geen idee 1= fout of onvolledig antwoord 2= goed antwoord (=Nominaal)
8a	VerkoopLevendeKreeftenKrabben	Wat vindt u ervan dat de gemeente de verkoop van levende kreeften en krabben op markten wil verbieden?	0=neutraal 1=slecht 2=goed	Ordinaal
8b	WasUHiervanOpDeHoogte. VerkoopLevendeKreeftenKrabben	Was u hiervan op de hoogte?	0=nee 1=ja	Nominaal
8c	Waarom.VerkoopLevendeKreeftenKrabben	Waarom denkt u dat de gemeente dat doet?	1=goed antwoord Overige antwoorden uitschrijven	Open vraag, maar wel indelen: 0=geen idee 1= fout of onvolledig antwoord 2= goed antwoord (=Nominaal)
9	Dieren.In.Media	Over welke gebeurtenissen/voorvallen/kwesties met dieren in Amsterdam heeft u de afgelopen jaren in de media iets gelezen, gezien of gehoord?		Open vraag, later ordenen

ENQUÊTE DEEL 2				
Vraag	Variabele	Variabele label (vraag)	Code	Meetniveau
10	Stelling.Marktplaats	De gemeente moet bij de Rijksoverheid lobbyen om de verkoop/handel in dieren via Marktplaats te verbieden	0=oneens 1=geen mening 2=mee eens	Ordinaal
11	Stelling.LoslopendeHonden	De gemeentelijke handhavers moeten streng controleren op het loslopen van honden waar dat niet is toegestaan.	0=oneens 1=geen mening 2=mee eens	Ordinaal
12	Stelling.Vuurwerkverbod	De gemeente moet tijdens het vogelbroedseizoen	0=oneens 1=geen mening 2=mee eens	Ordinaal

		(15/3-15/6) een vuurwerkverbod instellen in parken en op festivalterreinen.		
13	Stelling.Hengelsport	De gemeente moet lobbyen met de Rijksoverheid om de hengelsport in Nederland tegen te gaan.	0=oneens 1=geen mening 2=mee eens	Ordinaal
14	Stelling.AanlijnEnMuilkorfverplichting	De gemeente moet bij de Rijksoverheid lobbyen om een landelijk aanlijn- en muilkorfverplichting in te stellen voor hondentypen waar veel agressief gedrag over wordt gemeld.	0=oneens 1=geen mening 2=mee eens	Ordinaal
15	DierproblemenVolgensInwoner	Welke (andere) dierproblemen ervaart u in Amsterdam/waar moet de gemeente volgens u wat aan doen?		Open vraag, later ordenen

ENQUÊTE DEEL 3				
Vraag	Variabele	Variabele label (vraag)	Code	Meetniveau
16	Via.Welke.Media	Via welke media kan de gemeente de inwoners het beste informeren over het dierbeleid, wanneer dat van belang is?		Open vraag, later ordenen

ENQUÊTE DEEL 4				
Vraag	Variabele	Variabele label (vraag)	Code	Meetniveau
17	Huisdier	Bezit u in het bezit van een of meerdere huisdieren?	0=nee 1=hond 2=kat 3=overige	Nominaal, later respondenten met een hond + kat aparte code geven
18	Leeftijd	Wat is uw leeftijd?		Nominaal, later ordenen. Leeftijdsklassen: 18-25, 26-50, 51-75, 76 en ouder
19	Opleiding	Wat is uw hoogst afgeronde opleiding, of met welke opleiding bent nu u bezig?	0=Geen 1=VMBO 2=HAVO 3=VWO 4=MBO 5=HBO	Ordinaal (later indelen: laag/middelbaar=basisschool, middelbare school en MBO. Hoog=HBO, WO)

			6= WO 7= Anders	
20	Geslacht	Geslacht	0=neutraal 1=man 2=vrouw	Nominaal, later is 0 verwijderd omdat deze niet is voorgekomen

Bijlage IV: SPSS kruistabellen van de significante verbanden

Kruistabel §3.2.1: nieuwsitems (vraag 9) versus geslacht

			Over welke voorvallen met dieren in Amsterdam heeft u de afgelopen jaren in de media iets gelezen, gezien of gehoord?		Totaal
			Geen nieuwsitem genoemd	Wel een nieuwsitem genoemd	
Opleidingsniveau laag/hoog	Laag/Middelbaar	Aantal	72	52	124
		% Opleidingsniveau laag/hoog	58,1%	41,9%	100,0%
		% Nieuwsitem	41,4%	27,2%	34,0%
	Hoog	Aantal	102	139	241
		% Opleidingsniveau laag/hoog	42,3%	57,7%	100,0%
		% Nieuwsitem	58,6%	72,8%	66,0%
Totaal		Aantal	174	191	365
		% Opleidingsniveau laag/hoog	47,7%	52,3%	100,0%
		% Nieuwsitem	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.3.2.1: kijk op dieren versus mening huidige dierenbeleid enquêtevraag (1 tegen 2a t/m 8a)

			Mening hoge score en lage score		Totaal
			Lage score	Hoge score	
“Welke beschrijving past ?het best bij uw kijk op dieren”	Dieren maken geen onderdeel uit van de stad	Aantal	12	8	20
		% Kijk op dieren in de stad	60,0%	40,0%	100,0%
		% Mening hoge score en lage score	57,1%	11,6%	22,2%
	Dieren maken een belangrijk onderdeel uit van de stad	Aantal	9	61	70
		% Kijk op dieren in de stad	12,9%	87,1%	100,0%
		% Mening hoge score en lage score	42,9%	88,4%	77,8%
Totaal		Aantal	21	69	90
		% Kijk op dieren in de stad	23,3%	76,7%	100,0%
		% Mening hoge score en lage score	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.3.3: Meningen gehouden dierenbeleid versus meningen vrijlevende dieren (2a, 3a, 4a, 5a, 10, 11, 14 tegen 6a, 7a, 8a, 12, 13)

			Totaal gehouden dieren		Totaal
			Lage score	Hoge score	
Totaal vrijlevende dieren hoge en lage score	Lage score	Aantal	24	46	70
		% Totaal vrijlevende dierenbeleid	34,3%	65,7%	100,0%
		% Totaal gehouden dieren	26,7%	15,6%	18,2%
	Hoge score	Aantal	66	249	315
		% Totaal vrijlevende dieren	21,0%	79,0%	100,0%
		% Totaal gehouden dieren	73,3%	84,4%	81,8%
Totaal		Aantal	90	295	385
		% Totaal vrijlevende dieren	23,4%	76,6%	100,0%
		% Totaal gehouden dieren	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.4.2 Genoemde wensen voor het dierbeleid (vraag 15) versus geslacht

			Welke (andere) dierproblemen ervaart u in Amsterdam, waar volgens u wat aan gedaan moet worden door de gemeente?		Totaal
			Geen wens voor dierbeleid genoemd	Wel een wens voor dierbeleid genoemd	
Geslacht	Man	Aantal	85	100	185
		% Geslacht	45,9%	54,1%	100,0%
		% Wensen voor dierbeleid	57,0%	42,4%	48,1%
	Vrouw	Aantal	64	136	200
		% Geslacht	32,0%	68,0%	100,0%
		% Wensen voor dierbeleid	43,0%	57,6%	51,9%
Totaal		Aantal	149	236	385
		% Geslacht	38,7%	61,3%	100,0%
		% Wensen voor dierbeleid	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.4.2.2: Kijk op dieren in de stad versus genoemde wensen voor het dierbeleid (1 tegen 15)

			Welke (andere) dierproblemen ervaart u in Amsterdam, waar volgens u wat aan gedaan moet worden door de gemeente?		Totaal
			Geen wens genoemd	Wel wens genoemd	
Kijk op dieren in de stad	Dieren maken geen onderdeel uit van de stad	Aantal	14	6	20
		% Kijk op dieren in de stad	70,0%	30,0%	100,0%
		% Genoemde wensen	11,2%	3,2%	6,3%
	Dieren maken onderdeel uit van de stad	Aantal	111	184	295
		% Kijk op dieren in de stad	37,6%	62,4%	100,0%
		% Genoemde wensen	88,8%	96,8%	93,7%
Totaal		Aantal	125	190	315
		% Kijk op dieren in de stad	39,7%	60,3%	100,0%
		% Genoemde wensen	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.5: Wensen voor communicatie (vraag 16) versus opleidingsniveau

			Via welke media wilt u dat de gemeente het dierbeleid moet gaan communiceren naar de inwoners van Amsterdam?		Totaal
			Geen medium genoemd	Wel medium genoemd	
Opleidingsniveau laag/hoog	Laag/Middelbaar	Aantal	18	106	124
		% Opleidingsniveau laag/hoog	14,5%	85,5%	100,0%
		% Genoemd medium	48,6%	32,3%	34,0%
	Hoog	Aantal	19	222	241
		% Opleidingsniveau laag/hoog	7,9%	92,1%	100,0%
		% Genoemd medium	51,4%	67,7%	66,0%
Totaal		Aantal	37	328	365
		% Opleidingsniveau laag/hoog	10,1%	89,9%	100,0%
		% Genoemd medium	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.1: op de hoogte van dierenartsvergoedingsbeleid (vraag 2b) versus geslacht

			Geslacht		Totaal
			Man	Vrouw	
“Was u ervan op de hoogte dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek?”	Nee	Aantal	175	175	350
		% Geslacht	94,6%	87,5%	90,9%
	Ja	Aantal	10	25	35
		% Geslacht	5,4%	12,5%	9,1%
Totaal		Aantal	185	200	385
		% Geslacht	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.1: op de hoogte van het hondenpoepbeleid (vraag 4b) versus opleidingsniveau

			Opleidingsniveau		Totaal
			Laag/Middelbaar	Hoog	
“Was u hiervan op de hoogte dat de gemeente het opruimen van hondenpoep ook in losloopgebieden verplicht wil stellen?”	Nee	Aantal	95	211	306
		% Opleidingsniveau	76,6%	87,6%	83,8%
	Ja	Aantal	29	30	59
		% Opleidingsniveau	23,4%	12,4%	16,2%
Totaal		Aantal	124	241	365
		% Opleidingsniveau	100.0%	100.0%	100.0%

Kruistabel §3.6.1: op de hoogte van kreeften- en krabbenbeleid (vraag 8b) versus leeftijd

			Leeftijdsklassen				Totaal
			18 - 25	26 - 50	51 - 75	76 en ouder	
“Was u ervan op de hoogte dat de gemeente de verkoop van levende kreeften en krabben op markten wil verbieden?”	Nee	Aantal	53	168	140	19	380
		% Leeftijdsklassen	98,1%	100,0%	98,6%	90,5%	98,7%
	Ja	Aantal	1	0	2	2	5
		% Leeftijdsklassen	1,9%	0,0%	1,4%	9,5%	1,3%
Totaal		Aantal	54	168	142	21	385
		% Leeftijdsklassen	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kruistabel §3.6.2: mening dierenartsvergoedingsbeleid (vraag 2a) versus leeftijd

			Leeftijdsklassen				Totaal
			18 - 25	26 - 50	51 - 75	76 en ouder	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek?”	Slecht	Aantal	14	36	29	7	86
		% Leeftijdsklassen	25,9%	21,4%	20,4%	33,3%	22,3%
	Neutraal	Aantal	11	27	8	3	49
		% Leeftijdsklassen	20,4%	16,1%	5,6%	14,3%	12,7%
	Goed	Aantal	29	105	105	11	250
		% Leeftijdsklassen	53,7%	62,5%	73,9%	52,4%	64,9%
Totaal		Aantal	54	168	142	21	385
		% Leeftijdsklassen	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kruistabel §3.6.2: mening dierenartsvergoedingsbeleid (vraag 2a) versus huisdierbezit

			Huisdierbezit		Totaal
			Geen huisdier- bezitters	Huisdier- bezitters	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente aan mensen met een laag inkomen een vergoeding geeft voor een dierenartsbezoek?”	Slecht	Aantal	61	25	86
		% Huisdierbezit	27,4%	15,4%	22,3%
	Neutraal	Aantal	20	29	49
		% Huisdierbezit	9,0%	17,9%	12,7%
	Goed	Aantal	142	108	250
		% Huisdierbezit	63,7%	66,7%	64,9%
Totaal		Aantal	223	162	385
		% Huisdierbezit	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.2: mening chipregistratiebeleid (vraag 3a) versus huisdierbezit

			Huisdierbezit			Totaal
			Geen huisdier-bezitters	Honden-bezitters	Katten-bezitters	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente een chipregistratie voor katten wil gaan verplichten?”	Slecht	Aantal	38	7	19	64
		% Huisdierbezit	17,0%	8,5%	34,5%	17,8%
	Neutraal	Aantal	25	12	12	49
		% Huisdierbezit	11,2%	14,6%	21,8%	13,6%
	Goed	Aantal	160	63	24	247
		% Huisdierbezit	71,7%	76,8%	43,6%	68,6%
Totaal		Aantal	223	82	55	360
		% Huisdierbezit	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kruistabel §3.6.2: mening chipregistratiebeleid (vraag 3a) versus leeftijd

			Leeftijdsklassen				Totaal
			18 - 25	26 - 50	51 - 75	76 en ouder	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente een chipregistratie voor katten wil gaan verplichten?”	Slecht	Aantal	15	33	16	4	68
		% Leeftijdsklassen	27,8%	19,6%	11,3%	19,0%	17,7%
	Neutraal	Aantal	8	30	15	0	53
		% Leeftijdsklassen	14,8%	17,9%	10,6%	0,0%	13,8%
	Goed	Aantal	31	105	111	17	264
		% Leeftijdsklassen	57,4%	62,5%	78,2%	81,0%	68,6%
Totaal		Aantal	54	168	142	21	385
		% Leeftijdsklassen	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kruistabel §3.6.2: mening hondenpoepbeleid (vraag 4a) versus leeftijd

			Leeftijdsklassen				Totaal
			18 - 25	26 - 50	51 - 75	76 en ouder	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente het opruimen van hondenpoep ook in losloopgebieden verplicht wil stellen?”	Slecht	Aantal	8	43	19	2	72
		% Leeftijdsklassen	14,8%	25,6%	13,4%	9,5%	18,7%
	Neutraal	Aantal	11	28	17	0	56
		% Leeftijdsklassen	20,4%	16,7%	12,0%	0,0%	14,5%
	Goed	Aantal	35	97	106	19	257
		% Leeftijdsklassen	64,8%	57,7%	74,6%	90,5%	66,8%
Totaal		Aantal	54	168	142	21	385
		% Leeftijdsklassen	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kruistabel §3.6.2: mening hondenpoepbeleid (vraag 4a) versus huisdierbezit

			Huisdierbezit			Totaal
			Geen huisdier-bezitters	Honden-bezitters	Katten-bezitters	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente het opruimen van hondenpoep ook in losloopegebieden verplicht wil stellen?”	Slecht	Aantal	31	32	4	67
		% Huisdierbezit	13,9%	39,0%	7,3%	18,6%
	Neutraal	Aantal	29	14	7	50
		% Huisdierbezit	13,0%	17,1%	12,7%	13,9%
	Goed	Aantal	163	36	44	243
		% Huisdierbezit	73,1%	43,9%	80,0%	67,5%
Totaal		a	223	82	55	360
		% Huisdierbezit	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kruistabel §3.6.2: mening evenementenbeleid (vraag 5a) versus opleidingsniveau

			Opleidingsniveau		Totaal
			Laag/Middelbaar	Hoog	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente het gebruik van dieren bij evenementen (zoals circussen of straatfestivals) wil terugdringen?”	Slecht	Aantal	23	34	57
		% Opleidingsniveau	18,5%	14,1%	15,6%
	Neutraal	Aantal	28	31	59
		% Opleidingsniveau	22,6%	12,9%	16,2%
	Goed	Aantal	73	176	249
		% Opleidingsniveau	58,9%	73,0%	68,2%
Totaal		Aantal	124	241	365
		% Opleidingsniveau	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.2: mening evenementenbeleid (vraag 5a) versus leeftijd

			Leeftijdsklassen				Totaal
			18 - 25	26 - 50	51 - 75	76 en ouder	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente het gebruik van dieren bij evenementen (zoals circussen of straatfestivals) wil terugdringen?”	Slecht	Aantal	4	25	27	9	65
		% Leeftijdsklassen	7,4%	14,9%	19,0%	42,9%	16,9%
	Neutraal	Aantal	7	24	30	2	63
		% Leeftijdsklassen	13,0%	14,3%	21,1%	9,5%	16,4%
	Goed	Aantal	43	119	85	10	257
		% Leeftijdsklassen	79,6%	70,8%	59,9%	47,6%	66,8%
Totaal		Aantal	54	168	142	21	385
		% within Leeftijdsklassen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.2: mening kreeften- en krabbenbeleid (vraag 8a) versus leeftijd

			Leeftijdsklassen				Totaal
			18 - 25	26 - 50	51 - 75	76 en ouder	
“Wat vindt u ervan dat de gemeente de verkoop van levende kreeften en krabben op markten wil verbieden?”	Slecht	Aantal	3	26	30	5	64
		% Leeftijdsklassen	5,6%	15,5%	21,1%	23,8%	16,6%
	Neutraal	Aantal	10	42	39	7	98
		% Leeftijdsklassen	18,5%	25,0%	27,5%	33,3%	25,5%
	Goed	Aantal	41	100	73	9	223
		% Leeftijdsklassen	75,9%	59,5%	51,4%	42,9%	57,9%
Totaal		Aantal	54	168	142	21	385
		% Leeftijdsklassen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.3: wens losloopbeleid (vraag 11) versus leeftijd

			Leeftijdsklassen				Totaal
			18 - 25	26 - 50	51 - 75	76 en ouder	
“De gemeentelijke handhavers moeten streng controleren op het loslopen van honden waar dat niet is toegestaan.”	Oneens	Aantal	27	72	58	6	163
		% Leeftijdsklassen	50,0%	42,9%	40,8%	28,6%	42,3%
	Geen mening	Aantal	1	13	1	1	16
		% Leeftijdsklassen	1,9%	7,7%	0,7%	4,8%	4,2%
	Mee eens	Aantal	26	83	83	14	206
		% Leeftijdsklassen	48,1%	49,4%	58,5%	66,7%	53,5%
Totaal		Aantal	54	168	142	21	385
		% Leeftijdsklassen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.3: wens losloopbeleid (vraag 11) versus huisdierbezit

			Huisdierbezit			Totaal
			Geen huisdier- bezitters	Honden- bezitters	Katten- eigenaren	
“De gemeentelijke handhavers moeten streng controleren op het loslopen van honden waar dat niet is toegestaan.””	Oneens	Aantal	87	49	14	150
		% Huisdierbezit	39,0%	59,8%	25,5%	41,7%
	Geen mening	Aantal	8	6	2	16
		% Huisdierbezit	3,6%	7,3%	3,6%	4,4%
	Mee eens	Aantal	128	27	39	194
		% Huisdierbezit	57,4%	32,9%	70,9%	53,9%
Totaal		Aantal	223	82	55	360
		% Huisdierbezit	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.3: wens hengelsportlobby (vraag 13) versus huisdierbezit

			Leeftijdsklassen				Totaal
			18 - 25	26 - 50	51 - 75	76 - 100	
“De gemeente moet bij de Rijksoverheid lobbyen om de hengelsport in Nederland tegen te gaan.”	Oneens	Aantal	14	59	59	14	146
		% Leeftijdsklassen	25,9%	35,1%	41,5%	66,7%	37,9%
	Geen mening	Aantal	30	88	63	4	185
		% Leeftijdsklassen	55,6%	52,4%	44,4%	19,0%	48,1%
	Mee eens	Aantal	10	21	20	3	54
		% Leeftijdsklassen	18,5%	12,5%	14,1%	14,3%	14,0%
Totaal		Aantal	54	168	142	21	385
		% Leeftijdsklassen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kruistabel §3.6.3: wens aanlijn- en muilkorfverplichtingsbeleid (vraag 14) versus huisdierbezit

			Huisdierbezit			Totaal
			Geen huisdier- bezitters	Honden- eigenaren	Katten- eigenaren	
“De gemeente moet bij de Rijksoverheid lobbyen om een landelijk aanlijn- en muilkorf verplichting in te stellen voor hondentypen waar veel agressief gedrag over wordt gemeld.”	Oneens	Aantal	100	53	19	172
		% Huisdierbezit	44,8%	64,6%	34,5%	47,8%
	Geen mening	Aantal	16	6	3	25
		% Huisdierbezit	7,2%	7,3%	5,5%	6,9%
	Mee eens	Aantal	107	23	33	163
		% Huisdierbezit	48,0%	28,0%	60,0%	45,3%
Totaal		Aantal	223	82	55	360
		% Huisdierbezit	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

